

Vesele božične praznike!

Umetniške jaslice v Piranskem zalivu

Foto Ubald Trnkoczy

Božično voščilo

Rojstvo našega upanja

Dragi bratje in sestre!
Z iskreno mislijo na besede Benedikta XVI. v pastirskem pismu *Spe salvi* (Po upanju odrešeni) se lahko vprašamo, ali nas Božič, ki ga bomo skoraj praznovali, res prevzema ob misli, da se je Bog odločil postati človek za nas. Vprašanje ni tako brez pomena, kajti ta "vest" lahko postane žal tudi za nas kristjane le gola

informacija, ki ne vsebuje moči, da bi spremenila naše življenje, in bi kvečjemu zganila naša lepa čustva, vendar bi bila daleč od tega, da bi omogočila postaviti v Betlehemske dete osnovo našega bivanja in našega upanja.

Ko se je odločil, da bo naša zgodovina tudi njegova zgodovina, si je privzel človeški obraz in nas je vzljubil vsakega posebej in obenem z nami vzljubil človeštvo kot celoto. Nam pa je "dal moč, da lahko trezno dan za dnem vztrajamo in ne dopustimo, da bi v nas zamrl naboj krščanskega upanja v svetu, ki je po naravi nepopoln" (*Spe salvi*, 31). Postavimo se torej pred jaslice in se

spomnimo besed: "....Če me več nihče ne posluša, Bog me še vedno posluša. Če ne morem z nikomer govoriti, nikogar klicati na pomoč, Bogu lahko vedno govorim. Če ni več nikogar, ki bi mi lahko pomagal, ... On mi lahko pomaga" (*Spe salvi*, 32). Odkar je postal človek, nas Bog prosi, da ga sprejmemo, četudi je naša ljubezen še tako ozka za veličino njegove ljubezni. Ko ga bomo gledali v revni betlehemske votlini, se lahko spomnimo, da tudi to, kar se zdi na prvi pogled neuspeh, kot je, da ni imel doma, v katerem bi se rodil, da ni dobil prostora niti v revnem prenočišču, ni bila ovira za Boga, da bi se ne poprisotil, kajti trpel je z nami in za nas, stvarno je

sočustvoval s človeštvom od jaslic dalje. Zato pred Detetom izrecimo zahvalo tudi Mariji in Jožefu. Njun "da" je postavil osnovo našemu upanju, ki mora bistveno biti tudi upanje za druge, zlasti za vsakega, ki bo tudi za Božič sam, za vsakega, ki živi v revščini, za vsakega, ki trpi. Ne bodimo podobni Betlehemčanom, ki so v tistem zakonskem paru v zasledovanju strehe videli le dva tujca, morda celo nadležna, in jima niso odprli svojega srca. Za Božič se rodi za nas in za vse -- upanje sveta, Kristus Jezus, naš Odrešenik. Vsem vesel Božič!

+ Dino De Antoni
nadškof - metropolit

21. december 2007

Vsaka meja, ki pade, rodi nova upanja

Po neuspešnih pogajanjih v okviru trojke

Kosovski voz na mrtvem tiru

Natove vojaške sile so po bombardiranju Beograda leta 1999 začasno prevzele varnostno in politično nadzorstvo nad Kosovom, in sicer na temelju pooblastila Varnostnega sveta OZN. Po zadovoljivi umiritvi napetosti so diplomati začeli pripravljati splošne okvire za vzpostavitev pogajanj med obema neposredno prizadetima stranema, tj. Beogradom in Prištino. Tako je finski diplomat Achtisaari od Združenih narodov dobil nalogo, da sestavi predlog o rešitvi kosovskega vprašanja. Pred

nekaj meseci je svoj načrt predstavil tako srbski kot kosovski strani. Načrt v bistvu predvideva uzakonitev dejanskega stanja ali z drugimi besedami priznanje neodvisnosti Kosova v jamstvu za ustrezno varstvo srbske manjšine in srbskih simbolnih zgodovinskih spomenikov. Vse to pod vrhovnim nadzorom Združenih narodov (OZN). Medtem ko so predstavniki kosovskih oblasti izrazili pripravljenost, da sprejmejo predlagani načrt, pa ga je srbska vlada zavrnila kot nejasno in nesprejemljivo, ker bi se Srbija

morala odpovedati delu svoje državnega ozemlja.

Mednarodna diplomacija je nato prek OZN poverila Evropsko unijo, ZDA in Rusijo, naj do 10. decembra skušajo s posredovanjem doseči pristanek obeh vpletenih strani na dogovorjeno rešitev kosovskega problema. Tri dni pred iztekom omenjenega roka je omenjena trojka svoje poročilo predala glavnemu tajniku OZN Ban Li Moonu. Varnostni svet bo o njem razpravljala 19. decembra. Znano pa je, da ni bilo doseženo zblizanje stališč Beograda in Prištine in s tem "so vse možnosti za sporazum izčrpane". Srbija namreč vztraja pri svojem stališču, pri tem pa jo podpira Rusija. Do odkritega razhajanja je posledično prišlo tudi med Natom in Rusijo. "Glede Kosova se z Rusijo razlikujemo," je povedal slovenski zunanji minister Rupel, kajti Evropejci in Američani smo skoraj enotnega mnenja, da je treba priti do končne rešitve statusa Kosova. "V krogih Nata pozivajo obe strani, naj se vzdržita vsakršnih dejanj ali izjav, ki bi ogrozile varnost na Kosovu. Vsa pozornost je sedaj osredotočena na potek napovedane razprave o statusu Kosova 19. decembra v Varnostnem svetu OZN.

Srbija je pokrajini Kosovo, ki je že od leta 1999 pod pokroviteljstvom OZN, pripravljena priznati zelo veliko avtonomijo, ne pa tudi samostojnosti. Kosovski Albanci se le-tej pod nobenim pogojem nočejo odreči. Pred tem dejstvom je sedaj mednarodna skupnost pred razpravo v Varnostnem svetu, v katerem ima Rusija pravico veta. ZDA izjavljajo, da so pripravljene zagovarjati in podpirati nadzorovano neodvisnost Kosova. Po mnenju izkušenih poznavalcev tamkajšnjih razmer je neodvi-

snost Kosova neizogibna in se zahodne sile morajo pripraviti na njene posledice. Z zavlačevanjem priznanja neodvisnosti, ki jo bodo kosovski Albanci razglasili v prihodnjih mesecih, mednarodna skupnost tvega veliko več kot s sprejetjem ločitve Kosova od Srbije. Ob vsem tem si ne moremo zatiskati oči pred stvarnostjo, da pri Kosovu gre za globalno igro med ZDA in Rusijo, ki vseskozi podpira Srbijo. Nekatere vmes je Evropska unija, ki pa ni še dovolj enotna in odločna, da sprejme neodvisnost Kosova po Achtisaarijevem predlogu. Tudi ZDA čakajo na primeren trenutek, da postavijo Rusijo pred izvršeno dejstvo. Ta trenutek bo verjetno prišel v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji od 1. januarja 2008 dalje. Ena pomembnih tem slovenskega predsedovanja bo tudi Kosovo. Integracija zahodnega Balkana v evropske in čezoceanske povezave je zelo pomembna tudi za ZDA, ki dajejo vedeti, da bo Achtisaarijev načrt še naprej temelj za reševanje kosovskega vprašanja. Rusija stalno opozarja, da bi enostransko sprejeto rešitev pomenila kršitev obstoječega mednarodnega prava, ki priznava načelo o ozemeljski celovitosti držav, v našem primeru Srbije.

Po drugi strani je tudi Srbiji sam jasno, da je bilo Kosovo zanj izgubljeno takrat, ko je po posegu Nata to pokrajino zapustil njen zadnji vojak. Evropska unija lahko uspešno igra na karto svoje razširitve na zahodni Balkan, to se pravi na Srbijo, neodvisno Kosovo in Makedonijo. V tem širšem okviru bi bila rešitev kosovskega vprašanja najboljša priložnost za vstop v Evropsko unijo tako Srbije kot Kosova.

Naj zabeležimo še to, da eden natovih ministrov naj bi dejal, da "bo treba priznati realnost na Kosovu, vendar po predsedniških volitvah v Srbiji," ki bodo sredi januarja 2008, torej tik po slovenskem prevzemu šestmesečnega predsedovanja Uniji.

Alojz Tul

Slovenska skupnost

želi ob božičnih praznikih in ob vstopu v novo leto 2008 vsem svojim članom, somišljenikom, kandidatom in izvoljenim predstavnikom ter vsem Slovencem v deželi Furlaniji-Juljski krajini veliko uspešnega delovanja pod skupno evropsko streho brez meja

SLOVENSKA SKUPNOST
Trst-Gorica-Videm

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE

Vsem sodelavcem

kakor tudi najširši javnosti

želimo vesel Božič in mnogo sreče

v letu 2008, ko bomo lahko

v duhu nove Evrope

še okrepili medsebojno sodelovanje in poglobili skupna snovanja

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE

Zdrženje ARS, ki Vas bo tudi v prihodnje osrečilo z odličnimi razstavami naših umetnikov, Vam vošči vesele božične praznike, miru in dobrega v novem letu!

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

želi članom, društvom, pevskim zborom, organizacijam in vsem, ki njeno delo podpirajo in spremljajo, duhovno bogat praznik Gospodovega rojstva in Božji blagoslov v novem letu 2008

Blagoslovljen in vesel Božič Vam želi

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Vsem svojim članom, prijateljem in bralcem voščijo srečen Božič in blagoslovljene praznike ter miru in uspehov polno novo leto 2008

...
**SLOVENSKA PROSVETA
DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV
MLADIKA**

ZDRŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi vsem svojim članom, sodelavcem in prijateljem blagoslovljene božične praznike in uspešno novo leto 2008

Na dnu...

LJUDJE BODO LETOS BREZ MEJA PRAZNOVALI NA ŠKOFIJAH, ZATO JIH JE PRIČAKOVATI NEKOLIKO MANJ V ŽUPNIJAH!

Povejmo na glas Je pokazana bolj srečna pot

Od nekdaj je človeštvo živelo življenje, ki ni bilo lahko. Življenje je bilo prežeto z borbo za obstanek, najprej s silami narave, potem pa z ljudmi, ki drug drugemu jemljejo prostor in se zanj bojujejo. Bojuje se brat proti bratu, rodbina proti rodbini, ljudstvo proti drugemu ljudstvu. Boj, v katerega kot da bi bili prisiljeni, ker tako veljavata ogroženost in strah zase, dokler se iz te izkušnje ni izvil prepričanje, da je življenje pač borba, ki je nujna, ker je svet tak, kot je. In tako stoletja in tisočletja te borbe vse do danes in današnjih dni, ko boj še vedno traja, boj za pozornost v zasebnem življenju, boj med narodi, še posebej med revnimi in znotraj njih, boj med revščino in bogastvom ter boj med civilizacijami, ki je grozeče nevarna tleča žerjavica. Kot da ni druge poti, kot da bolj mirna in zares srečnejša pot ne bi obstajala.

Toda je in obstaja druga, srečnejša in mirnejša pot, obstaja vsaj dva tisoč let, dva tisoč let za trdno obstaja, potem ko je bila že skoraj toliko časa prej srčno željena in iz modrosti srca napovedana. Nebeške sile so prižgale žarek srečne in mirne poti, nebeške sile, ki so lepota in so dobrot, kakršno človek doživi na trenutke, največkrat v zlatih časih otroštva, ko je sanjal sanje lepe do bolečine. Srečna in mirna pot se je prižgala kot žarek, ki ga bo mogoče videti in ne bo nikoli ugasnil, še več, s svojo lučjo bo želel prodreti v ljudi in jim prinesiti olajšanje, spokojnost, da jih reši prekletstva zlovesne borbe človeka zoper človeka.

Žarek nebes bo v človeku razklenil okove srca, da se bo iz vseh nas umaknila ogroženost in se bo umaknil strah in se nam ne bo treba proti drugemu in drugim bojevati in tudi drugi se, ker so ogroženi, ne bodo proti nam bojevali. Je torej druga pot, zadržno je in obstaja in na njej ni mržnje, ni zavisti, ni želje po nadvladovanju, ni vojne, ni uničevanja in uničenja, na njej smo zares vsi bratje in sestre, se vsi razumemo, si ne prizadevamo hudega, na njej bolj mislimo na druge kot nase in to nam prinaša srečo, kakršne sicer ne bi poznali, predvsem pa nam prinaša mir v nas in izven nas. Kako čudovito, da obstaja ta pot, da srečna pot zame in za vse druge resnično obstaja, samo nebesa so nam lahko to pot iz svojega izobilja pokazala, nebesa, se pravi tisto najlepše, kar je tudi v človeku vsajeno.

Srečna pot je že dva tisoč let pokazana, kljub temu pa moramo biti previdni. Svet je od pokazane srečne poti drugačen, svet, kakršen je, je od srečne poti zelo drugačen. V njem je boj človeka zoper človeka še vedno na delu, še vedno je človek drugemu človeku napoti, narod napoti drugemu narodu, država drugi državi, še vedno marsikje mržnja rojeva nestrpne misli in te misli marsikje mržnja rojeva nestrpne strah zase pošilja vojake v uničevalni boj, še vedno se nakopičene napetosti lahko v obseg velikanskih razdiralnosti stopnjujejo. Biti moramo pozorni, da ne bomo žrtev samoprevare, da ne bomo prepričani, kako po srečni in edini varni poti že stopamo.

Janez Povše

POGOVOR Kardinal Franc Rode

"Kristjani ne bi smeli dopustiti, da krščansko vero postavljajo na rob!"

Z odgovornim urednikom tednika Voce Isontina, s katerim Novi glas že dolga leta lepo sodeluje, Maurom Ungarom sva se minuli teden podala v Rim, da bi se pogovorila s slovenskim kardinalom Francem Rodetom o bližnjem vstopu Slovenije v schengenski prostor, predvsem pa, da bi z njim poglobili teme, ki jih je bil slovenski kardinal pred dvema tednoma razvil v oglejski baziliki na slovesnem bogoslužju ob začetku leta, ki bo v naši deželi posvečeno sv. Kromaciju, dejanskemu ustanovitelju oglejske Cerkve in pastirju, ki ga moramo potegniti iz pozabe, če hočemo razumeti duha sodobne Evrope.

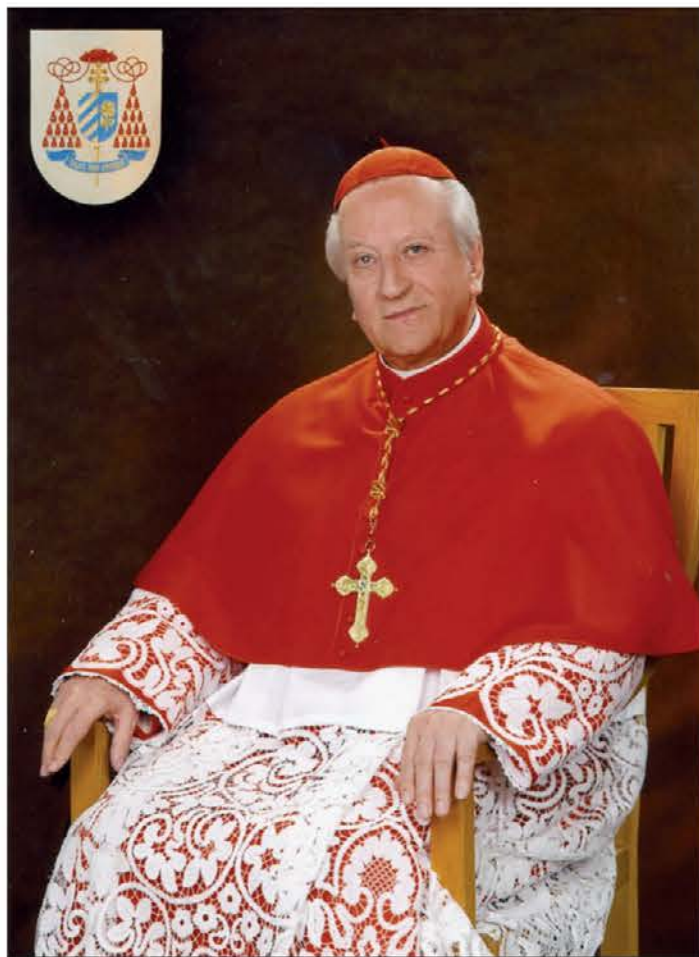
Kardinal Franc Rode naju je pri srčno sprejel v svojem uradu, iz katerega je nebeško lep pogled na Trg sv. Petra, in bil iskreno vesel našega zanimanja za tematiko, ki je vezana na Oglej, na oglejsko Cerkev, saj sam rad pove, da je "kot slovenski sin tudi in predvsem sin oglejske Cerkve". Pogovor je potekal v italijanski, kardinal pa naju je mestoma nagovoril tudi v francoščini, latinščini in seveda slovenščini, v kateri je ob koncu pogovora tudi voščil našim bralkam in bralcem.

V Ogleju smo med vašo pridigo slišali, da ste govorili o novem poganstvu. Gospod kardinal, povejte nam kaj več o tem.

Nekoliko sem presenečen, da vas je nagovoril ravno del, v katerem sem razmišljal o novem poganstvu v zahodni družbi. Tu seveda ne gre za poganstvo, kot ga poznamo iz časov rimskega cesarstva za stare bogove, ki so že zdavnaj pozabljeni. Pravzaprav sta bila ti isti čas in tisto poganstvo silno religiozna. Na vsakem koraku je bilo zaznati močan religiozni čut. Upodobitve bogov in božanstev so bile domala povsod. Sodobno "zahodno" poganstvo pa je pravo nasprotje temu. Boga poskuša izbrisati iz javnega življenja in na nek način celo iz človekove zavesti. Papež Benedikt XVI. pravi, da je sekularizacija - kot imenujemo ta proces - celo bistvena značilnost zahodnega sveta. V francoskem in tudi italijanskem svetu to imenujejo laicism. Glavna značilnost sekularizacije ali laicizma je predvsem ta, da Bogu ne priznava več mesta v javnem življenju in v javni zavesti, da je enkratnost Kristusa vedno bolj blede, da imajo vrednote, ki jih podaja Cerkev, vse manjši vpliv v javnem življenju. Te misli je sveti oče pred nekaj meseci poudaril

pred nemškimi škofi ob obisku ad limina. Tudi kasneje se je večkrat vrnil k tej tematiki.

Je to značilnost naše dobe in naše družbe?
Da. Ena od značilnosti naše dobe

je v tem, da skuša potisniti vero v zasebno sfero, jo izriniti iz javnega življenja. Vera naj se ne bi odražala v javnosti! V zasebnem življenju lahko sicer vsakdo dela, kar hoče, v javnem življenju pa naj se vera ne kaže! Pomislite, da dandanes v Evropi pravzaprav ni politika, ki bi si drznil v javnosti izreči besedo Bog! O Bogu danes javno govorijo le še muslimanski voditelji. Na ta način izginjajo simboli krščanske istovetnosti! V Italiji to niti še ni tako izrazito, v Franciji in Španiji pa krščanskih simbolov v javnosti skoraj ni več. Tudi v Sloveniji, v javnem življenju skorajda ni najti več sledu o krščanskih koreninah. To je velik izziv za Cerkev.

Vedenjske norme danes ne slo-nijo več na krščanskih temeljih; vsakdo si izbere, kar hoče, in zato tudi ta velika zmešnjava na moralnem področju. Prevladuje mnenje, da o moralnih zakonih lahko odloča večina, kar je seveda zgrešeno. Ustvarja se vtis, da večina lahko odloča o tem, kaj je resnica in kaj laž, kaj je dobro in kaj slabo, kaj je vrednota. Papež

je pred kratkim nagovoril Mednarodno teološko komisijo in spomnil na zmotnost takega prepričanja: "Zgodovina nam na jasen način kaže, da se večine lahko motijo!" Naj navedem pri-

mer. Po letu 1933 je bila v legitimno izvoljenem nemškem parlamentu z veliko večino sprejeta vrsta antisemitskih zakonov. V skladu z njimi je bilo vse, kar se je kasneje dogajalo v Auschwitzu, legitimno in moralno sprejemljivo. Ta primer kaže, kam lahko privede sekularizacija etičnih norm.

Tudi v novi evropski pogodbi, ki so jo pred dnevi podpisali v Lizboni predstavniki 27. držav Evropske unije, ni sledu o krščanskih koreninah. Vaš komentar o tem in kakšna je prihodnost Evrope?

Kristjani ne bi smeli dopustiti, da krščansko vero postavljajo na rob, da jo marginalizirajo in nas prepričujejo, da kristjanov v javnem življenju pravzaprav ni več! Tega ne moremo in ne smemo dopustiti! Boriti se moramo, da se stvari pravno uredijo! V Italiji je to urejeno z Lateranskimi dogovori in s Konkordatom iz leta 1984. Obstajajo pa države, v katerih ni tako. V Sloveniji to še ni rešeno! Po mojem je ključno vprašanje v Sloveniji vprašanje

verouka v vzgojnem sistemu in vprašanje objektivnega učenja o religijah, ne samo o krščanstvu. O tem si v Sloveniji ne drzne spregovoriti nihče. Tako je šola v Sloveniji dejansko ateistična. Prav tako bi morali pravno urediti duhovno oskrbo v bolnišnicah, v vojski, v zaporih in drugod. Vsaka krajevna Cerkev v Evropski uniji si mora torej prizadevati, da uredi svoj pravni status v okvirih veljavnih demokratičnih norm. Tudi v Sloveniji!

Kar zadeva današnje teženje po marginalizaciji krščanstva, se mi zdi izjemno pomemben pogum vsakega posameznika. Na poseben način imam tu v mislih vlogo tistih, ki so dejavni v družbenem življenju in politiki. Predvsem ti bi morali imeti pogum, da se v javnosti predstavijo kot kristjani in da kot kristjani tudi delujejo! In ravno to bo naš odgovor na teženje, ki krščanstvo potiskajo v sfero zasebnosti. Češ: ateizem ne moti nikogar in se zato lahko javno kaže, vera pa razdvaja in ustvarja napetosti v družbi, zato je bolje, da jo potisnemo v zasebnost. Ravno proti tej miselnosti moramo kristjani zastaviti svoj pogum, saj imamo vse razloge, da se svojega krščanstva ne sramujemo in ga ne skrivamo. Nasprotno. Kdo je ustvaril to, do človeka spoštljivo, demokratično civilizacijo, kdo je postavil temelje evropski omiki, če ne ravno krščanstvo? Od kod navdih za najlepšo umetnost, kar je je ustvarilo človeštvo v zgodovini? Kaj ni bilo ravno krščanstvo na začetku tehničnega, znanstvenega in vsakršnega napredka? In ne nazadnje: kdo ima vizijo pravične družbe in s tem odgovore na ključna vprašanja o prihodnosti človeške družine? S prico vsega tega smo kristjani zares neopravičljivo sramežljivi. Dostojanstveno in s ponosom lahko spregovorimo o krščanski omiki in bogastvu krščanske civilizacije, katere dediči in soustvarjalci smo!

Eminenca, od kod naj torej začne danes svojo pot nova evangelizacija v tej naši sekularizirani družbi?

Velika spodbuda, ki nam jo daje Oglej, je prav ta: nova evangelizacija. V času, ko obhajamo spomin na ustanovitelja oglejske Cerkve, sv. Kromacijo, bi se morali ponovno spomniti oglejske Cerkve, ki je mati naših Cerkva. Nova evangelizacija bi morala steči prav od tu, iz korenin oglejske Cerkve. Oglej je bil postavljen na mejo tedanjega rimskega imperija, in to v času, ko so novi na-

rodi prodirali z vzhoda proti zahodu. In ravno med temi je bil izjemno dejaven pri širjenju evangelija. Oglejska Cerkev se je hitro zavedela svoje vloge in začela z žarom prvih kristjanov širiti krščanstvo na območju, kjer danes živimo Slovenci, vse do reke Drave.

To območje je oglejska Cerkev vzela kot svoje misijonsko področje. Posebno po porazu Avarov leta 796 se začeta oglejska in salzburška Cerkev v polnosti zavedati svojega misijonskega poslanstva. V kraju, imenovanem Ad Ripas Danubii, se srečajo sveti Pavlin Oglejski, škof Arno iz Solnega Grada (današnji Salzburg) in Alkuin, eden najtesnejših sodelavcev Karla Velikega in napravijo načrt za evangelizacijo Slovencev. Sveti Pavlin Oglejski ima na slovenski narod zelo realističen pogled. Opisuje ga kot narod, ki nima dosti smisla za krščanske skrivnosti, narod, ki se malo zanima za krščansko vero, a kljub temu začne z evangelizacijo. In to na način, s katerim bi v največji možni meri ohranili spoštovanje osebnosti, pa tudi kulture in jezika posameznika. Sveti Pavlin Oglejski pravi takole: "Lahko prisiliš nekoga, da se krsti, a ga ne moreš prisiliti, da veruje!" Oglejska Cerkev je s spoštovanjem prinašala evangelij "ad captum populi". Evangelizirala je tako, da se je ljudem približala na razumljiv način. Nagovarjala je posameznika ter se trudila ohranjati spoštovanje do jezika, navad ter miselnosti ljudi. Poglejte: zahodna meja Slovencev, se pravi narodnostna meja med Furlanji in Slovenci, se v tisoč letih ni bistveno spremenila, in to pove zelo veliko. V delovanju oglejske Cerkve ni bilo osvajalnih tendenc, niti ne miselnosti na asimilacijo ali podreitev nekega naroda. Bilo je spoštovanje, dialog. Spoštovanje posameznikov zavezi, njegove svobode in kulture. To je lastno oglejski Cerkvi in zato mi je Aquileia, zato mi je Oglej, tako drag! Prav zato sam rad poudarjam, da sem duhovni sin Ogleja, oglejske Cerkve! To je naša mati Cerkev, ki je vredna spoštovanja in naše naklonjenosti! Ko sem bil še ljubljanski nadškof, sem velikokrat govoril o pomenu Ogleja za slovenski narod. O tem sem govoril v Čedadu, v opatiji v Rožacu, kjer sem bil gost msgr. Pietra Brolla. To sem izrecno poudaril tudi na vse-slovenskem romanju v jubilejnem letu 2000, ko smo Slovenci porimali v Oglej.

Primerno bi bilo, da bi bilo leto, posvečeno sv. Kromaciju, leto razmisleka in ponovne oživitve duha oglejske Cerkve, ko se kristjani ponovno zavemo svojih krščanskih korenin, ki so v Ogleju. Oglej je lahko tudi danes vir veselja in bratstva med narodi! Prepričan sam, da je duhovna edinost, ki ima svoj izvor v

oglejski Cerkvi, rodovitno sporečilo tudi za naš čas in prostor.

Slovenija vstopa te dni v schengenski prostor, nekaj besed o tem, gospod kardinal!

Te dni dokončno pokopavamo ideologije 20. stoletja in stopamo v dobo novih odnosov, ko drug drugega gledamo z novimi očmi. Naše veselje je zares pristno, saj presegamo ideologije, kot sta fašizem in komunizem, ki so nas oddaljevale drug od drugega. Vstop Slovenije v schengenski prostor ima velik pomen. Seveda ima laični predznak, a ima vseeno globok pomen. Že dejstvo, da na Fernetičih in drugod ne bo več mejne stražarnice, mejnih organov, je velika stvar. Te dni gledam po televiziji, kako na mejnih prehodih odstranjujejo mejne pregrade. Še pomembneje bo, in prepričan sem, da do tega ni več daleč, ko bodo te bariere izginile tudi v naših glavah. V nekem smislu se vracamo v srednji vek, ko romarju, ki je šel na božjo pot iz Nemčije v Kompostelo, ni bilo treba prečkati nobenega mejnega prehoda. Tudi slovenskemu romarju na poti v Rim je bilo tedaj prizanešeno z mejnimi sitnostmi... V nekem smislu se torej vracamo v stare dobre čase. In to je velika stvar: odprta so vrata k boljšemu razumevanju, poznanju in sodelovanju med ljudmi in narodi.

Tik pred Božičem smo. Velik poznavalec sodobne družbe Zygmund Baumann imenuje našo družbo "družbo tekočih odnosov", s čimer hoče pokazati na dejstvo, da nimamo več trdnih, oprijemljivih stvari in gotovosti v naši razviti zahodni družbi. Katere so gotovosti za kristjana?

Te gotovosti so, morajo biti! Trden temelj življenja in edina gotovost, na kateri moremo zgraditi naše bivanje in v njej najti smisel življenja, se imenuje Božja ljubezen. To je tista Božja ljubezen, ki se človeku razodeva v rojstvu Jezusa Kristusa v tem prelepem božičnem času. Med nas prihaja kot novorojeni otrok, rojen v revščini, zato, da bi nas obogatil s svojim neizmernim bogastvom. Spoznali smo, da nam zadnjega odgovora na smisel bivanja ne morejo dati ne filozofija ne umetnost ne zgodovina ne znanost in niti ne neboljani človek. Odgovor na smisel našega življenja nam lahko da samo Kristus! Kristus nam zagotavlja tisto ljubezen, na katero lahko postavimo svoje življenje in ga v polnosti živimo! Ta ljubezen ga je pripeljala na križ. Božja ljubezen, ki se nam razodeva v Kristusu, je edina gotovost, ki nas spremlja skozi življenje in daje smisel naši smrti!

Hvala za pogovor, gospod kardinal, in v imenu naših bralcev vam voščimo vesel Božič in dosti dobrega v novem letu, ki je pred vrati!

Jurij Paljk

KOSTANJEVICA Bogoslužje Božje besede ob vstopu v schengensko območje

"Gospod nas vidi, posluša in nas je vesel, ko začenjamo novo zgodovino!"

Minulo nedeljo je bilo v cerkvi na Kostanjevici pri Novi Gorici molitveno bogoslužje, na katerem sta goriški nadškof Dino De Antoni in koprski škof Metod Pirih skupaj molila za dobro vseh nas, ki smo priče vstopu Slovenije v schengensko območje. Objavljamo nagovora obeh dušnih pastirjev:

Msgr. Metod Pirih: "Dragi bratje in sestre!

Ko smo pred tremi leti vstopali v Evropsko skupnost, smo bili prav tako kot danes zbrani za molitev, premišljevanje in za Božjo po-

moč v tej cerkvi. Prepričani smo, da nas Gospod vidi, nas posluša in je vesel naše pobude. Da bomo lahko začeli novo zgodovino, je treba podreti mnogo zidov. Ko je bil podrt berlinski zid l. 1989, smo mislili, da je bil podrt zadnji zid na našem planetu, ki je nastal v srcu Evrope v času hladne vojne. Toda zidovi so spet med nami. Teh ne manjka zlasti v Sveti deželi. Tu so razorane ceste, razdeljeno ozemlje, na dramatičen in nenaraven način ločene hiše in vasi. Na eni in na drugi strani živijo ljudje s svojo težo sovrastva in s šibkim upanjem.

Zidovi so lahko znotraj naših družin, kjer manjka umetnost poslušanja in pogovarjanja, kjer ni več odpuščanja in sprave. Z rojstvom Božjega Sina se je začel nov čas in nova zgodovina, ki je pripeljala do odrešenja. Z Jezusovim prihodom na svet so bili podrti vsi zidovi in odstranjene vse meje, ker je On Odrešenik vseh narodov in vseh ljudi. In prav v ta božični čas pada dogodek, ko vstopamo v schengensko območje, kjer ne bo več mejnih prehodov in kontrol, ampak se bomo svobodno in sproščeno gibali ter prehajali v različne države Evrope, ki so ali bodo skupaj z nami postale deležne te širine in te dobri-

ne. Evropski narodi se niso začeli združevati samo iz gospodarskih, temveč tudi iz moralnih razlogov. Iz Evrope so po končani drugi svetovni vojni hoteli narediti prostor miru, sodelovanja, svobode, blaginje, družbene solidarnosti in spoštovanja človekovih pravic.

Vstop v schengensko območje in predsedovanje SLO v Evropski uniji prvih šest mesecev leta 2008 je za nas izjemna priložnost, da začnemo čutiti in misliti tudi po evropsko, da okrepimo v sebi poleg svoje slovenske zavesti tudi evropsko zavest in z njo evropsko solidarnost, spošto-

vanje, miroljubnost, versko svobodo in dialoškost, sožitje in sodelovanje. Naj sv. zavetniki Evrope, sv. Be-

nedikt, sv. brata Ciril in Metod, sv. Brigita Švedska in sv. Edith Stein, prosijo za nas!"

/ stran 8

Lepo praznovanje v Trstu in Gorici

Luč miru iz Betlehema prispela v naše kraje

Letošnji sprejem Luči miru iz Betlehema v Trstu se je vključeval v sklop praznovanj ob stoletnici skavtstva in zato je bil bolj slovesen: potekal je v stolnici sv. Justa, sv. mašo ob sprejemu luči pa je daroval sam škof Ravignani. Luč miru iz Betlehema je pobuda, ki se je porodila v Avstriji leta 1986 med programom Licht in Dunkel, namenjenim invalidnim otrokom. Od tistega leta dalje gre otrok, ki se je v tistem letu posebno izkazal, v Betlehem in v votlini, kjer se je rodil Jezus Kristus, prižge Luč miru ter jo ponese na Dunaj nekaj tednov pred Božičem. Pobudnik akcije želi, da bi na božični večer Luč miru iz Betle-

mu. Skavte pelje njihova pot v mnoge kraje, omogoča jim srečanje z drugimi skavti po svetu, s čimer dejansko udeležajo evangelijsko načelo bratstva med narodi in zato jim škof zaupa in jih podpira. Med darovanjem so tako predstavniki skavtskih organizacij prinesli na oltar svetilko z gorečo lučjo, ki jo je nato škof tudi blagoslovil. Poleg tega so na oltar položili tudi svoje rute kot simbol skavtske povezanosti s Cerkvijo. »Skavti, ostanite vedno tako veseli in vse, kar naredite, delajte z nasmehom na obrazu« je škof zaključil bogoslužje, po katerem so zbrani skavti tudi sami prižgali svoje svetilke in tako nadaljevali štafeto, ki se je začela v samem

Droben plamen, ki večno gori v Betlehemu, je že od nekdaj simbol miru. Akcijo Luči miru iz Betlehema si je pred enaindvajsetimi leti zamislila avstrijska televizija ORF. Letos prihaja Luč miru iz Betlehema v Slovenijo že sedemnajstič. V Gorici pa je akcija že nekaj let prilžnost, da se srečajo slovenski in italijanski skavti, poleg njih pa tudi politične uprave in celotno prebivalstvo. Letošnje srečanje ob betlehemske luči so skavti začeli na Kostanjevici, kjer so najprej s plamenom iz Betlehema prižgali kres. Na srečanju so bili poleg skavtov iz celotne Goriške, tudi skavti iz celotne Primorske regije. Srečanje so nadaljevali na trgu pred se-

verno železniško postajo. Skavti so na odru prikazali letošnjo poslanico, ki nosi naslov Mirkov dar. Tudi letošnje sporočilo akcije nagovarja ljudi, da postanejo bolj pazljivi in prisluhnejo sočloveku. Predlog v poslanici je ravno ta, da postanemo sami dar za sočloveka in da ne čakamo, da pridejo drugi k nam, temveč sami naredimo prvi korak, da prvi izkažemo po-

zornost sočloveku. Na oder sta stopila tudi novogoriška podžupanja Darinka Kozinc in koprski škof Pirihi, ki sta prisotne pozdravila in izrazila zadovoljstvo ob tej mirovni pobudi. Goriški nadškof De Antoni je poslal svoje pozdrave, iz goriške občinske uprave pa ni bilo ne duha ne sluha,

čepprav je v prejšnjih letih sodelovala pri akciji. Prisotni so lahko plamen miru odnesli s seboj domov, da bi gorel do Božiča. Vsako leto se ob betlehemske luči zbirajo prostovoljni prispevki, ki gredo v dobrodelne namene. Oragnizatorji si obenem prizadevajo, da bi na božični večer plamen gorel v večini družin.

Slavica Radinja

jc

ma gorela v čim številnejših družinah v vseh državah Evrope in jim prinašala mir. Tako so tudi predstavniki tržaških organizacij odšli na Dunaj in prinesli Luč miru v Trst v soboto, 15. decembra, ko so skavti v popoldanskih urah napolnili katedralo pri sv. Justu. Sv. mašo je daroval sam škof Ravignani ob somaševanju nekaterih duhovnikov, med katerimi je slovenske duhovnike zastopal pater Rafko Ropert. V svoji homiliji, med katero je škof nekaj besed namenil tudi slovenskim skavtom, se zahvalil predvsem mladim, ki s svojo prostovoljno izbiro izpričujejo evangelij in se odločajo za brezpogojno služenje bližnje-

slednjih tednih še delili po župnijah in drugih krajih. Med drugim jo bodo odrasli skavti ponesli tudi v Benečijo, in to v nedeljo, 23. decembra, kjer jo bo ob 10h sprejel msgr. Qualizza med sv. mašo v Devici Mariji na Razpotju (Občina Dreka). Udeleženci srečanja se bodo nato odpravili po zasneženih beneških gorskih poteh do mejnega prehoda na Solarijah, kjer bodo Luč darovali obmejnemu županom med slovesnostjo, ki jo bodo oblikovali tudi otroci. Skavti bodo pot z Lučjo nadaljevali še do Volč na slovenski strani in tako tudi simbolično obeležili padec meje med Italijo in Slovenijo.

Zgodba o dobrodušnem prijateljstvu

Ko se vračajo Benetke

Včasih pozabljam, da je vsakdo izmed nas neizmeren bogataš. Naše je vse, kar smo kdaj videli, doživeli in nam je bilo všeč. Moji in tvoji so tolmuni za vasjo in veletoki na daljnih celinah; znamenja s poljskim cvetjem in katedrale z nakiti zlata; moji so spevi ptic in simfonični koncerti, dišave pokosenih travnikov in razgledi z letal, dragi ljudje in spomini, prebrane knjige in prve jagode, samotni svetilniki in dir mednarodnih vlakov, tišine med stalagmiti in vriski osvobojenih domovin, neskončnost zvezd in slinčasti poljubi otrok, – moje in tvoje in njegovo je vse, kar smo srečali na naših poteh in si spravili v srce.

Pri tem nas prav nič ne moti, da smo pogosto le solastniki: Svete Višarje si delimo s stotisoči, Beethovnov simfonije z milijoni, sončne vzhode in vsakršna hrepenenja z vsem človeštvom. Ena mojih dragocenosti se nahaja v Benetkah. Predstavljajte si sliko: z nabrežja nedaleč od Svetega Marka gledamo proti Giudecci, pogled nam pa zaustavi cerkev Matere Božje zdravja s ploščadjo do stare Lanterne. Med to kuliso in nami je Canal Grande z nekaj gondolami; turisti in domačini ne motijo, ptice in oblaki po dogovoru, čas je ustavljen. Takšna je živa slika, ki je na razpolago vsem. Obstaja pa tudi njena natančna kopija, zmanjšana do razmerij stenske slike z okvirom. Na začetku šestdesetih let jo je izdelal slikar Tone Mihelič, umetniška duša tudi po glasbeni plati. Bil mi je prijateljsko naklonjen in mi je prodal sliko po tako nizki ceni, da je bilo to že podobno darilu.

Vedel je, da tedaj več nisem premogel. Mogoče pa je tudi uganil, da mi je upodobljena beneška veduta ne le všeč, marveč tudi zelo draga, saj je bila onstran tistih gondol neka moja že poslovljena sreča.

Tonetova slika je moja samsko sobico spremenila v blestečo galerijo sicer enim samim, a nadvse dragim eksponatom. Na steni nasproti oknu me je vsako jutro pozdravljala z voščilom po dobrem zdravju, zvečer pa so me gondolirji povpraševali, kako sem kaj plul po tedaj še zelo negotovih vodah svojega nestalnega preživljanja. To lepo sožitje pa ni trajalo dolgo. Gmotne težave so se zaostriale, gospodinja mi je zaradi zamud s stanarino odzdravljala s čedalje pomembnejšimi pogledi, in tako je bilo treba sprejeti bridko odločitev. Prodati bo treba največje, pravzaprav edino bogastvo. Gondolirji niso pripomnili nič, njihovi pogledi pa so za razliko od go-

spodinjinih govorili: korajžno! Sliko je odkupil prijatelj Danilo. Ta je znal videti globoko v srce in je takoj razumel, da se lažem, ko sem na dolgo in široko tvezil in pleteničil:

”Veš, te slike sem se že pošteno naveličal. Vedno te Benetke, kot v kakem turističnem uradu! Pa tudi neprijetne spomine mi obuja. Kar stran bi jo dal, jo hočeš ti? Ali pa če več za koga, ki bi ga zanimala. Koliko je sploh vredna, niti ne vem. Kar ti presodi, meni je važno le, da se je enkrat rešim!”

Dragi prijatelj, kako se je lagal tudi on, ko se je delal, da verjame tisti moji nespretni lajni!

Odšel mi je nesorazmerno visoko vsoto in celo zaigral vlogo premetenega poznavalca, ki komaj skriva zadovoljstvo nad izredno uspešno kupčijo. Kako prazna je bila potlej moja soba, se še danes nerad spominjam. Pomagal pa sem si s spominom: Miheličovo umetnino sem poznal tako natančno na pamet, kot se nam to dogaja z obličji dragih in ljubljenih oseb. Še vedno je bila pri meni in moja.

Čas je potem tekkel dalje, nestalnosti je bilo po nekaj letih nazadnje konec, lahko sem poravnal dolgove in začel v družnici tudi kaj mangle dati na stran. Ker pa nikoli nisem pozabil ”moje” slike, se mi je nekoč prikrdla misel: kaj, če bi jo skušal dobiti nazaj? Ampak kako? In - se to sploh spodobi?

Zelo oprezno sem nekoč namignil Danilu, češ, se še spominjaš tiste najine kupčije z beneško sliko? Le bogve kje je zdaj, po tolikem času? Prijatelj je seveda uganil, kam merim, a tega ni hotel pokazati. Povedal mi je, da za novega lastnika ve, ve pa tudi, da je nanjo zelo navezan. Vest me je nekoliko potrla; še enkrat sem kasneje rahlo potipal v tisto smer in še bolj je Danilo poudaril, kako je novemu lastniku slika pri srcu. Sprijaznil sem se s temi dokončnimi novicami in sklenil, da bom to zgodbo za vedno pozabil.

Toda človeka vedno kaj premoti, včasih tudi razjezi. Tako sem nekega dne, ko sem prihajal v službo, že od daleč s hodnika videl luč v svoji sobi. Razdraženo sem pospešil korake z glasnim vprašanjem, kateri hudič šari po moji pisarni. Sunil sem v vrata - in obstal kot okamenel.

Namizna svetilka je bila usmerjena v steno, tam pa je, kot v soncu ožarjena, visela ”moja” slika! Od presenečenja so mi čuti zastali, da sploh nisem slišal veselega pozdravljanja gondolirjev in prazničnega pozvanja iz zvonika Matere Božje zdravja.

Le nekaj ptic je poletelo pod oblake in šlo na vse vetrove ščebetat zgodbo o prijateljstvu.

Saša Martelanc

4. ADVENTNA NEDELJA

Iz 7,10-14; Ps 24; Rim 1,1-7; Mt 1,18-24

Apostol in evangelist Matej začne pisati svoj evangelij z naštevanjem prednikov Jezusa Kristusa. Četudi se nam zdi dolgočasno poslušati ali brati Jezusov rodovnik, smo evangelistu vendarle hvaležni, ker nas je uvedel v srce našega Boga, v rešenje našega ”mesa”. Pred nas stopijo človeške osebe. Zgodovino izraelskega ljudstva odpre z Abrahamom, da poudari vero, ki jo ta mož živi. Zato vnese hrepenenje po odrešenju. Jezusovi predniki so namreč krhki, šibki ljudje in nekateri izmed njih so tudi hudi grešniki, kot npr. David, ki je prešuštnik in ubijalec, a se tega zaveda in skrušeno prizna svojo krivdo. In moli za odpustanje (gl. zlasti Ps 51). Tudi nekatere ženske izmed tega naroda so zabredle v grehe. Prej kot rodovnik želi evangelist spolnjevanje suverene Božje volje, ki hoče rešenje vseh ljudi (2 Tim 3,-4).

Zlasti za Božič premišljujemo nezasišano skrivnost, da je Bog hotel postati človek in je to dejansko postal. Sveti Hieronim, doma z našega Krasa, verjetno neke okrog Ilirske Bistrice ali iz krčevite Dalmacije, je kot poznavalec Svetega pisma, kot prevajalec tako imenovane ”Vulgate” - Svetega pisma v ljudski izdaji, je bival več časa v betlehemske štali ali votlini, kjer je prišel na svet naš Zveličar kot Bog in človek, da se je lahko na kraju samem, z molitvijo in študijem poglobljali v Božjo ljubezen, ki je postala človek - ”meso” - . Kristusovi sovražniki so večkrat z zaničevanjem oskrunjali to štalo, ki jim je očitala greh, a obenem jih je vabila k spreobrnjenju, k ponižnosti, k ubožstvu, k ljubezni do ubogih in do zadnjih na lestvici človeških meril.

Marija ni bila iz Davidovega rodu, pač pa po sorodnici Elizabeti je izhajala iz duhovniškega rodu. Toda s poroko z Jožefom se pridruži njegovi, Davidovi rodovini. Več je namreč veljala legalna vez kot pa telesno, krvno rojstvo. Vsekakor zgodovino vseh teh sorodnikov oz. prednikov vodi Bog. Evangelij

poudarja Božjo voljo, ki se izkaže kot usmiljenje in nedopovedljiva ljubezen do človeka, do grešnika. Bog ostane zvest načrtu, ki ga je gojil od večnosti, da namreč pokliče človeka v svoje življenje zato, da mu postane podoben.

Evangelist Matej poroča s skupimi besedami o Jezusovem rojstvu. Prikazuje Jezusov rodovnik po mesu, zdaj pa poroča o njegovem presežnem izvoru. Bog namreč začne novo dobo zgodovine, novo stvarjenje, ki presega naravni red. Marija spočne sina po Svetem Duhu. Jožef prejme pomembno nalogo, da vpelje Jezusa kot legalni oče v Davidovo potomstvo, rodovina in kraljestvo bodo trajali vse do konca (Mt 28,20). Bog se posluži tudi sanj pri Jožefu. Potrdi, kar je bil dejal po preroku in je Cerkev obrnila na Marijo z Jezusom: ”Glej, devica bo spočela in rodila sina in imenovali ga bodo Emanuel, kar pomeni Bog z nami” (Iz-Mt 1,23-25).

Matej dostavi še suhoparno: ”Ko se je Jožef zbudil, je storil, kakor mu je naročil Gospo-

dov angel. Vzel je ženo k sebi in je ni poznal, dokler ni rodila sina, in imenoval ga je Jezus” (Mt 1,24-25). Prej ko na Marijinem devištvu je poudarek na očetovstvu Boga. Nebeski Oče namreč poseže vmes že pri spočetju Jezusa, nato pri Jožefu.

Bog je čudovito zasukal kolo zgodovine, saj on vse vodi in uravnava, četudi po krvi mučencev (gl. diakona sv. Štefana). Sv. Peter Kanizij je črpal za sestavo katekizma, ki so ga tudi naši predniki uporabljali, iz Božje ljubezni in iz molitve, iz skrivnosti učlovečenja Boga (goduje 21.12.).

Lahko vzamemo v roke poročilo rojstva v ”mesu” našega Boga evangelista Luka. Kakor koli že postanimo vsaj malo boljšji ob človeku Jezusu Kristusu (1 Tim 2,5). Praznujmo Božič doživeto zato, ker se je Jezus prilil bratom: ovenčan je s slavo in častjo. Pretrpel je smrt za vsakogar. V vsem se je izenačil z brati, da je postal usmiljen. Sam se je izpraznil, začelši z rojstvom v štali tega sveta (Heb 2,9.17; Flp 2,6-11) (gl. Poppi, n.d., 32-34).

Vsem blagoslovljen Božič za dušo in telo!

Vsakoletno srečanje v naših kulturnih domovih

Sv. Miklavž obiskal otroke

Darežljivi sveti Miklavž se je tudi letos s svojim nebeškim spremstvom neslišno spustil na zemljo, da bi ustregel željam naših malčkov, ki težko pričakujejo njegov prihod, čeprav ni več tako kot včasih, ko smo otroci hrepeneče čakali belobradega svetnika, saj to je bila ena od redkih priložnosti, ko smo prejeli sladkarije ali igračo, o kateri smo sanjali vse leto. Kot je v navadi, se je dobri svetnik oglasil tudi v naših kulturnih hramih, kjer so ga otroci sprejeli s priložnostnim prizorčkom. Tak sprejem je imel v sredo, 5. decembra, v **Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici**, kjer ga je sicer letos pričakalo precej manj otrok kot lani. Mala dramska skupina SKPD F.B. Sedej iz Števerjana, ki jo sestavlja osemnajst osnovnošolcev, od šestega do desetega leta, je zagrila prizorček *Miklavž prihaja* goriške avtorice Marize Perat pod vodstvom Kristine Corsi. V njej nastopata dve sestrici (Tamarja Fiorelli, Sara Terpin), starijša poučuje mlajšo, kako naj prosi v pisemcu za darilca in kako naj se Miklavžu zahvali. Hvaležnost je pač lepa čednost, na katero večkrat pozabljamo!

V igrici nastopajo tudi zvezdice, ki bi rade pobliže videle Miklavža, in angelčki, ki so v družbi rogatih razgrajskih

Foto DPD

pekenščkov pospremili na oder velikega prijatelja otrok in mu pomagali pri razdeljevanju daril. Otroci so pogumno stopali na oder in Miklavžu kaj zmolili ali zapeli, ko jih je

prijazno ogovarjal in jim seveda priporočil, naj bodo pridni, ubogljivi in naj pospravljajo za seboj.

Ista drobna igrice je spremljala večerno miklavževanje v župnijskem domu v **Števerjanu**, medtem ko so v župnijski dvorani A. Gregorčič v **Štandrežu** četrtišolci pred prihodom Miklavža recitali nekaj pesmic. Dobrohotni svetnik je

Rdeča kapica?

Obiska sv. Miklavža se je v četrtek, 6. decembra, razveselilo tudi 83 malčkov slovenskega **goriškega vrtca v ulici Brolo**. Njim je prinesel zvrhan voziček igrač pa tudi dve plastični hišici, v katerih se bodo skrivali in kukali skozi okenca, in deset triciklov, s katerimi se bodo vozili po pločniku vrtca ob sončnih dneh. Vsi so se posladkali z njegovimi čokoladkami in mu tudi veselo zapeli Ringa ringaraja sv. Miklavž prihaja in Joče milo detece; Federico, Isabel, Anna in Rossella so mu posamično zapeli o pikapolonici, zajčku, Čez tri gore in Naša četita koraka, Jacopo pa mu je dal risbico. Obljubili so mu, da bodo jedli tudi mineštro in da se ne bodo grizli med sabo, on pa, da se bo vrnil prihodnje leto. Miklavževa darila so bila letos še posebno bogata, ker so nova igrala po prizadevanju Združenja staršev nabavili s prispevkom Fundacije goriške hranilnice, za kar se starši prisrčno zahvaljujejo goriškemu bančnemu zavodu, pa tudi vsem prostovoljcem, ki so se pozanimali za prispevek, izbiro igral in za Miklavžev obisk.

Pod škofovsko kapo, dolgo nakodrano brado in ljubeznivimi besedami se je marsikje skrivaj izkušeni igralec dramskega odseka PD Štandrež Marko Brajnik, ki je odlično opravil svojo nalogo.

IK

Kakor klarineta vrisk

Sazanka, beli cvet na grmu grudna, nebo je hladno, ti pa si vesel. S teboj vesel bom, dasi prst je trudna, velikih stavb in majanih dih ovel.

Nestrpno čakajo vrnitev sonca, v kimono prednikov oblečeni. Kot da se je izteklo zlo do konca, v zamrli ocean, v brezum globi.

Sazanka, cvet z brezmadežno belino! Zahvaljen, kdor te grudnu je poslal v dogodkov najsrečnejših zgodovino: ko Božji sin si mamó je izbral.

Postal je človek, detece Marije. Vsak Božič, kot nekoč, na slami spi. Ko angeli pojo mu melodije, plenice mama z Jožefom suši.

Sazanka cvet, z ljubezni nasmehljajem! Odkar se nam je Jezušček rodil, mrtvaški zlobe grad vse bolj se maje, na časov zadnji dan se bo zdrobil.

Sazanka cvet, bom s tvojim šel smehljajem, namesto tebe, k jaslim na obisk. Marija rada nam v roke ga daje - njegov pogled je klarineta vrisk.

Vladimir Kos

Kratki

Maša ob 30-letnici razglasitve obnovljene in razširjene koprške škofije

V nedeljo, 6. januarja, na praznik Razglašenja Gospodovega ali Svetih treh kraljev bo koprski škof Metod Piriš ob 10. uri maševal v stolnici Marijinega vnebovzetja. To bo zahvalna maša ob 30-letnici koprške škofije. 8. januarja 2008 bo namreč minilo 30 let, odkar je med mašo v koprski stolnici takratni apostolski nuncij v Jugoslaviji Michele Cecchini ob navzočnosti vseh slovenskih škofov ter škofov nekaterih sosednjih škofij, številnih duhovnikov in množice vernikov razglasil obnovljeno in razširjeno koprsko škofijo. 17. oktobra leta 1979 je papež Pavel VI. izdal bulo V prvih letih. S to listino je obnovil staro koprsko škofijo in združil ozemlje dotedanje apostolske administrature v novo koprsko škofijo, ki jo je pridružil ljubljanski cerkveni pokrajini (metropoliji). Janez Jenko je postal prvi redni škof obnovljene koprške škofije, v katero spadajo ozemlja goriške nadškofije, tržaško-koprške in reške škofije, ki pripadajo Sloveniji. Ob tridesetletnici škofije v sedanjem obsegu je škof Metod Piriš zapisal, da je to "priložnost za hvaležnost Bogu, svetemu očetu Pavlu VI., škofu Janezu Jenku ter mnogim duhovnikom, ki so si prizadevali za ureditev škofije."

Piran / Razstava jaslic

Društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija in Župnija Piran vabita na odprtje razstave JASLICE V PIRANSKIH CERKVAH v nedeljo, 23. decembra 2007, ob 17. uri, v cerkvi sv. Petra na Tartinijevem trgu v Piranu. Razstavo bo odprl Silvester Gabršček, sekretar na Ministrstvu za kulturo RS. Gostja razstave, posvečene spominu akademske kiparke in jasličarke Lize Hribar, bo njena hčerka Angelika Hribar. Nastopil bo komorni zbor "Musica viva" iz Tolmina pod umetniškim vodstvom Erike Bizjak. Postavitve jaslic bo v naslednjih piranskih cerkvah: Cerkev sv. Petra, Jaslice Lize Hribar iz stolne župnije Maribor, žgana glina; Cerkev sv. Roka, Jaslice Lize Hribar iz župnije Izola, žgana glina; Cerkev sv. Marije Zdravja, fotografija jaslic Lize Hribar iz Kroke; Cerkev sv. Stefana, Jaslice Lize Hribar iz župnije Piran, žgana glina; Cerkev sv. Jurija, Župnijske jaslice, poslikan les, avtorja postavitev: Robert Letica in Riko Butuč iz Pirana; Cerkev sv. Marije Tolažnice, Jaslice Lize Hribar iz župnije Tolmin, žgana glina; Cerkev sv. Marije Snežne, Jaslice Lize Hribar sester uršulink iz Izole, žgana glina; Cerkev sv. Frančiška, Samostanske jaslice, Lojzika Ulman, Vinkovci, Hrvaška, žgana glina; Refektorij Minoritskega samostana sv. Frančiška, razstava fotografij jaslic Lize Hribar. Jaslice si lahko ogledate od nedelje, 23. decembra 2007, do nedelje, 6. januarja 2008, vsak dan od 10. do 18. ure.

"Ustvarjati je treba s srcem, z vdanostjo in s pobožnostjo. / Jasličarstvo je ponižna umetnost, s tem se ne morete razkazovati... / V majhen kipek je treba vložiti prav toliko truda kot v veliko zadevo. / Pri jaslicah je treba imeti veliko ponižnosti." (Liza Hribar)

FEIGLOVA KNJIŽNICA Peta pravljica urica

Živel sveti Miklavž!

V preteklem tednu so otroci, pridni in poredni, v drhteči nestrpnosti in neučakanosti pričakovali prihod njim najljubšega svetnika, Miklavža, in se v mislih že veselili njegovih darilih, saj ta veliki dobrotnik jim kaj rad odpusti njihove navihane nagajivosti in vse druge male grehe, ki so se nabrali v letu dni. Temu hrepenečemu pričakovanju se je pridružila v ponedeljek, 3. decembra, tudi peta pravljica urica, ki je kot vselej odprtih rok sprejela svoje male obiskovalce. Teh je

bilo tokrat nekoliko manj kot po navadi, morda zaradi privlačne vabe vrtljakov Andrejevega sejma. Toda tisti, ki so se odločili za pravljicni utrinek v mladinski sobi Feiglove knjižnice, so zelo pozorno in v tišini spremljali tokratno zgodbo, pravzaprav pravo lutkovno igrico, ki so jim jo podarili mladi zanesenjaki, člani Male dramske skupine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana. Nastopajoči, Gabrijel Lango (Miklavž), Fabijan Mužič (oče), Nicol Dorni (mati), Elija Mužič (mož), Stefania Beretta (žena) in

Liza Terčič (druga žena), so ob pripovedovalki Jasmin Kovic, pod režijskim vodstvom Kristine Corsi, za lepim lesenim odrčkom z rdečimi zavesicami, ki ga je izdelal Franco Kovic, z lutkami animirali izreze iz življenjske zgodbe sv. Miklavža, kakor se je iz zgodovinskih virov, pa tudi po ljudski legendi ohranila do današnjih dni. Otroci so izvedeli, da je bil sv. Miklavž doma iz Mirne v Mali Aziji in je postal škof po naključju. Bil je izredno dober in na njegovo priprošnjo se je zgodil marsikateri čudež. Najbolj znana legenda, povezana z njegovo dobroto, je tista o treh revnih sestrah, ki jim je ponoči skozi okno vrغل tri kepe zlata za

doto, da so se lahko poročile. Izvajalci igrice so sami ustvarili ljubke ročne lutke z glavicami iz stiropora in kot svila svetlimi oblekicami pisanih barv; več kot opazna je bila škofovska kapa sv. Miklavža. Igrica je, po skupinskem zapisu besedila, nastala za lansko miklavževanje v Števerjanu; ogledali pa so si jo tudi malčki v vrtcu na Kojskem. Prihodnji pravljicni trenutki bodo najmlajše »bralce« razveselili v ponedeljek, 17. decembra, ob 18. uri, ko bo Luisa Gergolet pričarala skrivnostno ozračje s pravljico Neke zimske noči. Mamice, pripeljite svoje malčke od 3. do 7. leta v knjižnico, lepo jim bo!

IK

UKVE Slovensko kulturno društvo Planika

Praznik s sv. Miklavžem

Slovensko kulturno središče Planika redno deluje in organizira dejavnosti, ki so namenjene predvsem šolski mladini v Kanalski dolini.

Skupaj z Glasbeno matico Glasbeno šolo Tomaža Holmarja je organiziralo tradicionalno miklavževanje v društvenih prostorih v Ukvah. Otroci, predvsem najmlajši, so nestrpno in hkrati z bojaznijo čakali na obisk in obdaritev

Miklavža v spremstvu animatorjev središča in ob primer-nih pesmicah. Ob obisku Miklavža so med sabo tekmovali, kdo bo najbolj pogumno nastopil, ter obljubili, da se bodo pridno učili slovenščino in glasbo.

V mesecu decembru bosta SKS Planika in GM- GŠ Tomaža Holmarja organizirala še božično delavnico ter božičnico z nastopom gojencev šole.

RB

V priredbi SKD Hrast

Z igrico Pet pepelk so otroci pričakali sv. Miklavža

Sv. Miklavž je tudi letos opravil svoj zemeljski krog in obiskal v zimski plašč odete vasi in mesta. Na predvečer svojega godu, 5. decembra, se je spustil iz nebes in se oglasil pri vseh otrocih, ki so ga že nestrpno čakali. Seveda so malčki dobrega svetnika čakali predvsem zato, ker so vedeli, da jih bo bogato obdaril,

posebno tiste, ki so se med letom bolj izkazali. V Doberdobo so otroci pričakali dobrega svetnika s tradicionalnim miklavževanjem, ki ga že vrsto let prireja SKD Hrast. Otroci od 6. do 12. leta so se tudi letos pred prihodom sv. Miklavža izkazali s prijetno odrsko postavitvijo Pet pepelk, ki jo je dramatisiral slovenski

literat Žarko Petan. Pri gledališki igrici je letos sodelovalo kar 44 otrok. V režiji Mateje Černic so staršem, sorodnikom in vrstnikom, ki so

do zadnjega kotička napolnili doberdobsko župnijsko dvorano, pripravili pestro predstavo. Pet pepelk je zgodba o kraljeviču, ki se želi poročiti s pravo Pepelko, pa čeprav le-ta živi samo v pravljicah. Za kraljeviča pa to še ni zadostni razlog, da ne bi zares poiskal Pepelke. S pomočjo ministrov in policajev kraljevič najde pot v

svet pravljic. Tam res sreča Pepelko in se odloči ostati z njo. Drugi del večera je bil namenjen sv. Miklavžu. V svojih svetniških oblačilih je najprej pohvalil vse, ki so ustvarili odrsko igrico, in nato začel z obdarovanjem. Otroci so dobili želena darila, sv. Miklavžu pa so morali v zameno nekaj zapeti ali mu z ugankami in računanjem dokazati, da so v šoli vestni in marljivi.

AČ

Pekarna Slasčičarna
Viatori
GORICA - tel. 0481.520905

Voščijo vam

BUIATTI MARIO
naprave za ogrevanje
in hlajenje, vodna in
električna napeljava
Ul. Manzoni 19, ŠLOVRENC

PRODAJA IN
POPRAVILA KOLEŠ
E. ČUK
GEFARIN R. & SAKSIDA A.
GORICA - Trg Cavour 9
Tel. 0481 535019

TRGOVINA JESTVIN
Maraž Škarabot
GORICA - Placuta 13
Tel. 0481 531777

tiskarna
grafica goriziana
34170 gorica • ul. a. gregorčič, 18 • tel. 0481 22116
fax 0481 22079 • e-mail: info@graficagoriziana.com
www.graficagoriziana.com

GOSTILNA
PODVERŠIČ
GORICA,
ul. Brigata Pavia 61, tel. 0481 530518

POČITNICE
V NARAVI
LA SUBIDA
kraj Monte 22
Krmin (GO)
Tel. (0481) 60531
www.lasubida.it

NARDIN G. GORICA
Ulica Svetega Mihaela 324
Tel. 0481.21065, Faks 0481.522410
ZASTOPSTVO FORST
laško pivo

terpin 1927-2007
import - export S.p.A.
let zvestobe
godina vjernosti
anni di fedeltà
year fidelity
Vošči srečen Božič in uspehov polno 2008!
Obenem obvešča cenjene odjemalce, da smo poleg bogate ponudbe
v samopostrežni trgovini v ulici III. Armata 179 v Gorici in
dolgoletnemu zastopstvu svetovno znanih znamk
BCS FERRARI TEKO Viti KRIPAN VERIGA SIP
letos prevzeli še zastopstvo odličnih traktorjev HURLIMANN
34170 GORICA, ULICA III ARMATA. 179 - TEL. 0481 521951 - FAKS 0481 522601 - WWW.TERPIN.IT - INFO@TERPIN.IT

praznični december v gorici
Gorica vas pričakuje!
na noči brez meja
Gorica, 20. decembra 2007, od 16. ure dalje
STARI AVTOMOBILI, MISS, ZABAVNI PROGRAM,
PREDVSEM PA VELIKO, VELIKO GLASBE
praznična noč
KI JE NE BOSTE POZABILI

Kratke

S Schengenom v novo obdobje

Vstop v schengensko območje je za ožji in širši goriški prostor izjemnega pomena. Gre za zgodovinski dogodek, ki nadgrajuje vse, kar je bilo do sedaj že narejenega. Zato ob tej priložnosti izražamo veliko zadovoljstvo, saj se vsem našim dejavnostim odpirajo dodatne možnosti sodelovanja in soustvarjanja v širokem pasu dosedanjega obmejnega področja. Še bolj kot doslej bo mogoče ustvarjalno ovrednotiti Goriško kot znanilko načel nove Evrope. Prijateljstvo med dvema narodoma in vsemi narodnostnimi skupnostmi bo slonelo na dosti trdnjših temeljih, ker bo dragocenost različnosti v vseh smislih pridobila pomen in se obogatila. Čas udeležanja Zaščitnega zakona na ta način sovpadla s tistim nastajanjem uresničene evropske skupnosti, ki iz vsake države, regije in pokrajine ustvarja pogoje za celovitost vseh razvojnih možnosti. Svet slovenskih organizacij zato v misli na Goriško in njene izvirne ter dragocene posebnosti pozdravlja dokončno odpravo mej v prepričanju, da bomo znali izkoristiti veliko priložnost, ki nam odpira nova obzorja. / Predsednik SSO za Goriško, Janez Povše

Koncerti v Pevmi, Štmaru in na Oslavju

"Vsi verujemo v enega Boga, Crediamo tutti in un solo Dio, Wir glauben all'an einen Gott" je naslov niza treh koncertov, ki si jih je zamislil Franc Polikardi s KD Sabotin. Organizacijo projekta so podprli župnija sv. Mavra in Silvestra, ZCPZ iz Gorice, Krajevna skupnost Pevma-Štmar-Oslavje in ZSKP iz Gorice. Zamisel je nastala, ko so škofje iz naše dežele obiskali ruskega patriarha Aleksija II. in tako vzpostavili most med katoliško in pravoslavno Cerkvijo. Ideja ekumenizma postaja vedno bolj aktualna in ravno škofje iz naše dežele imajo ključno vlogo pri vzpostavljanju ponovnih stikov. Od tod ideja za niz koncertov s tem naslovom. Prvega smo že poslušali v Pevmi 30. novembra. Program je povezoval Denis Corsi. Med napovedjo pesmi je tudi recital pesmi Ljubke Šorli in Franceta Vodnika, posvečene Mariji, saj je bil prvi koncert namenjen Brezmadežni. Na orgle je igral mladi glasbenik iz Celja, Tilen Draksler, ki obiskuje tretji letnik Akademije za glasbo in je član Univerzitetnega pihalnega orkestra Ljubljana, komornega zbora Akademije za glasbo, akademskega pevskega zbora APZ Toneta Tomšiča, klavirskega dua s Pascal Vehovec in različnih komornih zasedb. Nastopil je tudi cerkveni mešani pevski zbor iz Pevme pod vodstvom Franca Valentinčiča. Koncertu je sledilo prijetno druženje.

Naslednja dva koncerta iz tega sklopa bosta 24. decembra ob 21. uri v štmarški cerkvi, ob praznovanju Božiča, kateremu bo sledila peta božična maša, in 5. januarja 2008, na Borjaču domačije Kušič na Oslavju ob 20. uri, ob praznovanju pravoslavnega Božiča. V Štmaru bomo lahko prisluhnili Tilenu Drakslerju in moškemu pevskega zboru iz Štmaru. Koncert bo posvečen spominu na Gabrijela Devetaka, ki je dolga leta vodil MoPZ iz Štmaru. Na Oslavju bo poleg Tilena Drakslerja nastopila tudi solistka Francka Šenk. / SR

Kres "Pr' Grabcu": Le sosed bo mejak...

Vaška društva iz Rupe, Gabrij, s Peči, Vrha sv. Mihaela in iz Sovodenj prirejajo v sodelovanju s sovodenjsko občinsko upravo svojevrstno praznovanje ob vstopu Slovenije v schengensko območje. Ob koncu programa na Mirenskem Gradu bodo v petek, 21. decembra 2007, približno ob 22.30, simbolično sežgali državno mejo "Pr' Grabcu" (na pol poti med Gabrijami in Mirnom, na meji med Gabrijami in Japniščem). Toplo vabijo čim več ljudi, ki bodo lahko nazdravili tudi s kozarcem kuhanega vina.

Veseli ringaraja na skupnem trgu

Otroci iz goriškega vrtca v ul. Brolo in vrstniki iz novogoriškega vrtca Kurirček so v petek, 14. decembra, radostno zarajali v krogu na Vecchietovem mozaiku sredi skupnega goriškega trga in tako zabeležili na razigran način padec meje. Srečanje je bilo že četrto, ne pa zadnje, saj so si ob pesmicah in izmenjavi darilc obljubili, da se bodo še srečevali.

KROŽEK ANTON GREGORČIČ Okrogla miza: Vladimir Smrtnik in Damijan Terpin

O slovenskem manjšinskem političnem zastopstvu

Zastopnost slovenske narodne skupnosti v Italiji in Avstriji gre nujno preko zbirne politične stranke, ki ima v sebi poslanstvo, da združuje celoten družbeni spekter, v katerem ta skupnost deluje in se razvija. Na tak način bi lahko povzeli vsebino okrogle mize, na kateri sta nastopala Vladimir Smrtnik, predsednik koroške Enotne liste (EL), in Damijan Terpin, deželni tajnik Slovenske skupnosti, in obravnavala temo *Slovensko manjšinsko politično zastopstvo - med tradicijo in novimi oprijemi*, ki jo je organiziral goriški krožek Anton Gregorčič. Čeprav je politična situacija na Koroškem različna od tiste v Furlaniji Juljski krajini, je bilo že v prvih poslih zaznati nekaj zgodovinskih podobnosti. Tako na Koroškem kot v Italiji ni mogoče prezreti vzporednosti med zamujanjem z zakonsko zaščito Slovencev in ideološko razdelitvijo znotraj manjšine, ki ima kot neposredno posledico razdrobljenost in volil-

Smrtnik, Terpin, Čavdek (foto Bumbaca)

no razpršenost. Zaradi tega je aktualnost zbirne politične stranke na narodni osnovi močno prisotna v zavesti zamejskih Slovencev. Smrtnik je to dokazal z izidi telefonske ankete, na podlagi katere je 84% koroških slovenskih volilcev glasovalo za EL. V tem primeru je jasno, da slovenski stranki onemogoča vstop v deželni zbor krivična volilna zakonodaja. Posledica tega je nova strategija stranke, ki jo je začrtal zadnji občni zbor.

EL bo v prihodnosti nastopala kot deželna stranka, odprta tudi nemško govorečim volilcem, čeprav z jasnim okvirom narodnoobrambnega političnega subjekta. Glede na stanje civilne družbe na Koroškem pa lahko EL odigra pomembno vlogo združevanja. Pri tem je izrazil upanje, da se bodo tudi Slovenci na Madžarskem in Hrvaškem opremili s podobnim političnim zastopstvom, tako bi v prihodnje lahko bili celostno povezani, glede na to, da ne EL ne SSK nista bili povabljeni v Slovak. Deželni tajnik Damijan Terpin je ugotovil, da je za SSK izredno pomembno biti v deželnem svetu, je

pa stranka obstala, čeprav je ni bilo več kot deset let v deželnem zakonodajnem telesu. To je zasluga zelo jasno zastavljenih ciljev, ki jih je SSK nakazala na svojih kongresih: uresničiti zaščito in zagotoviti zastopstvo. SSK je posegla še na družbena področja od šolstva, upravljanja teritorija, urbanistike ter varovanja okolja. Zaradi tega se SSK ne more in ne namerava razpustiti, temveč levsredinskim silam predlaga isto sodelovanje, kakršno je bilo z Marjetico in Oljko. Terpin je nasprotoval prepričanju, da kandidiranje na več listah omogoča izvolitev večjega števila svetnikov. Do izvolitve sicer pride, vendar velike težave nastanejo pri izoblikovanju skupne strategije v prid interesom slovenske narodne skupnosti, kot se je pokazalo v tej zakonodajni dobi na deželi. To pa zaradi pogojenosti skupinam oz. strankam, na katerih so slovenski predstavniki izvoljeni.

EL in SSK odlično sodelujeta, sta poudarila Smrtnik in Terpin. Obe manjšinski stranki sta vključeni v EFA (European Free Alliance), ki ima svojega predstavnika v Evropskem parlamentu. Dobro pa je tudi sodelovanje z južnotirolsko SVP. Tem pomembnim zvežem se je sedaj pridružil še Svet za Slovence v zamejstvu pri vladi RS, ki je strateško telo za oblikovanje slovenske zunanje politike do sosednjih držav, kjer živijo slovenske narodne skupnosti.

Julijan Čavdek

KAVARNA

ROMAN BAR

Robert in Nadja Cotič

Vosčita svojim cenjenim
odjemalcem vesel Božič in srečno Novo leto
GORICA - Travnik, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

ALUMINIJASTE
ZASTEKLITVE
KOVASKI IZDELKI
Tabaj F.lli s.n.c.
Miloš in Rajmund
**STANDREŽ
GORICA**
Ul. A. Gregorčič 24
Tel. 0481/21514 • Fax 0481/21987

HUMAR
IZBRANA BRIŠKA VINA
kmetija
HUMAR
Marcello in Marino s.s.
ŠTEVERJAN, Valerišče 2
tel. in fax 0481 884094

Vesele praznike
**URARNA
ZLATARNA
ŠULIGOJ**
Gorica, ulica Carducci, 49
Tel. 0481.535657 • www.suligoj.com

Gostilna «FRANC» Pri Francetu

Domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah
in ponedeljkih

SOVODNJE OB SOČI (GO)
Prvomajska 86, tel. (0481) 882038

ERRE TRE
Maurizio Romanut
Sedež:
34070 Sovodnje ob Soči
Kosovelova 26
Tel. 336 526199 - Faks 0481 392245
E-mail: erretre23@libero.it
info@impresaedilerretre.com

Loxanda VRH SVETEGA MIHAELA
"Deveta" 1870
Tel. 0481.882488
www.devetak.com
OKUSNE DOBROTE DOMAČE ZEMLJE
...in sproščen oddih na Krasu v novih prostorih Lokande
Četova družina se zahvaljuje vsem prijateljem,
ki so pripomogli k našim uspehom v letu 2007
in vošči vsem blagoslovljen Božič!

GOSTILNA 1971 GOSTILNA
V. PRIMOŽIČ
DOMAČA KUHINJA
GORICA
Drevored
XX. Septembra, 134
Tel. 0481.82117
Faks 0481.548864

Hotel NANUT GORICA
Tržaška ulica 118, Tel. 0481.21168
info@nanut.it • www.nanut.it

Foto Bumbaca

Na sedežu Kulturnega društva Jezero v Doberdobi je na ogled likovna razstava slikarja Marjana Miklavca iz Sežane, ki so jo pred kratkim odprli ob predstavitvi barvnega koledarja, ki ga je založila Zadržna banka Doberdob in Sovodnje. Ravnatelj Savo Ušaj, predsednik Dario Peric in naš urednik Jurij Paljk so na predstavitvi akvarelov z upodobitvami naših krajev spregovorili o pomenu tesnih vezi hranilnega zavoda z ljudmi in o lepoti likovnih del.

K2 SPORT
RAŠTEL 19
tel. 0481/531884

K2 SPORT TECHNICAL FOOTWEAR
Raštel 8
tel. 0481.33465

K2 SPORT OUTLET
Raštel 12
tel. 0481.532458

KIDS
OTROŠKA OBUTEV
IN OBLAČILA
Ul. Oberdan 8,
tel. 0481.30248

OBUTVE KOSIČ
Raštel 7
tel. 0481.535162

GEOX SHOP
Ul. Oberdan 7
tel. 0481.535520

KOSIČ GORICA

Obiščite nas na novem internetnem portalu!

www.noviglas.eu

Z velikim veseljem in s kančkom ponosa smo v petek, 14. decembra, predstavili javnosti našo novo spletno stran. Ni slučaj, da smo ob tej priložnosti tudi zamenjali njen naslov. Odslej jo lahko obiščete, če v svoj spletni brskalnik vpišete: **www.noviglas.eu**. Pred nami so namreč novi časi, ko želimo brisati razne pripone "it" oz. "si" v pričakovanju, da bi se vsi čutili malo bolj ".eu". Že več mesecev smo pričakovali dan, pa smo ga le dočakali. Prav tako smo nestrpno pričakovali dan, ko lahko prosto vstopamo v matično domovino Slovenijo. Danes imamo eno in drugo! Spletno stran, ki ponuja marsikatero novost glede na portal, ki smo ga prvič odprli leta 2001, je izdelalo strokovno pripravljeno in prijazno osebje goriške oglaševalske agencije Tmedia, ki se mu želimo še enkrat prisrčno zahvaliti za sodelovanje. Zavedamo se, da je naša spletna stran šele prvi resni poizkus, da bi se tudi na ta sodobni način približali vam, drage bralke in bralci, predvsem pa da bi nagovarjali vas, mlade, ki ste na sple-

Foto DPD

našli kaj več krajših člankov, ki jih bomo objavljali večkrat na teden. Nekaj obvestil o pomembnejših dogodkih prinašamo v rubriki **Napovednik**; marsikoga bo lahko pritegnila tudi **Anketa**. Posebna novost je naš **Blog** (klepetalnica), kjer si bomo lahko izmenjali različna mnenja o raznih aktualnih in zanimivih temah. Na našem portalu, kjer oglašujejo tudi najrazličnejše slovenske ustanove in podjetja, boste našli tudi celovito informacijo o našem tedniku, na katerega se boste s posebnim obrazcem lahko tudi naročili. Če kliknete na "Linki", pa boste našli naslove številnih ustanov, medijev, društev in drugih zanimivih povezav. Že sedaj se vam zahvaljujemo za vaš obisk v upanju, da boste postali naši stalni gostje!

tu še najbolj doma. Tudi zato bomo veseli vaših nasvetov, pripomb in vsake oblike pomoči. Še bolj pa bomo veseli, če boste na našem medijskem portalu sodelovali, bolje spoznali naš teden in se seveda nanj naročili. Na novi spletni strani boste vsak teden lahko našli nekaj novih člankov iz sveže številke tiskane izdaje; prvo stran boste lahko prebrali v celoti v formatu "pdf". V rubriki **Zadnje novice** boste

Gorica / "Je žalostna, ma je liepa ta pesem"

Živ utrip ljudskega izročila na Goriškem

Pravo prenečenje je bil kulturni večer v petek, 14. decembra, v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž, kjer so predstavili sadove dvoletnega projekta, raziskovanja ljudskega izročila na Goriškem. O akciji, ki je potekala v okviru projekta Interreg III Italia-Slovenija, je uvodoma spregovorila predsednica KC Bratuž Franka Žgavec. Goriško območje ima bogato dediščino, ki se ni bilo dovolj raziskano in je tudi slabo ohranjeno, je rekla. Zato so pri KC Bratužli v ta projekt pod mentorstvom Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. Zahvalila se je vsem partnerjem, zbirateljem in informatorjem (med katerimi je bila tudi 101 leto stara ga. Marija Sever) ter drugim sodelavcem. Višja znanstvena sodelavka GNI Marija Klobčar je obrazložila, da zbiranje pesemskega in pripovednega gradiva s tega območja je svojstvena podoba odnosa do pesemske dediščine Goriške na začetku tretjega tisočletja. Gre za pripoved o življenju na tej zemlji, ki je bila sicer že prisotna v Štrekljevi zbirki, pa tudi v projektu Volkslied in Österreich pred sto leti. Novo gradivo ponuja veliko možnosti za razmislek tudi o pomenu skupnosti. Publikacijo z naslovom *Je žalostna, ma je liepa ta*

Foto DPD

pesem, ki na 200 straneh prinaša več kot 240 zapisov ljudskih pesmi in zgodbic, ob tem pa tudi imena in fotografije informatorjev in zbiralcev ter druge podatke, je predstavila urednica Viljena Devetak. Delo je bilo očarljivo, je navdušeno povedala, saj sta se s koordinatorko projekta Kristino Di Dio ob poslušanju pričevanj vsakokrat spuščali v "pravljčni svet prednikov." Publikacija obsega le del gradiva; ostalo bodo morda uporabili v prihodnje. Publikaciji je priložena zgoščenka z 42 posnetki. To je del bogate zakladnice naših ljudi, je še rekla Viljena Devetak. "Pobrsajte po njej, ne bo vam žal!" T.i. nematerialno ljudsko izročilo je dopolnila razstava t.i. materialne dediščine: Goriški muzej Kromberk iz Nove Gorice je namreč dal na ogled primorske skrinje, ki so razstavljene v galerijskih prostorih

Centra Bratuž. O njih je spregovorila mag. Inga Brezigar Miklavčič in poudarila, kako je pomembno se zavedati bogastva lastne dediščine. Slovenski narod namreč ohranja svojo dušo prav prek zavedanja svojih tradicionalnih vrednot in tradicionalne ljudske kulture. Živahen utrip ljudskega izročila - in časa, ki ostaja živ le še v spominu starejših - so s prepričljivo pristnostjo in veliko simpatijo poklonili občinstvu Domači pevci iz Lokovca skupno s pravljčarko Ljubo Jenčec; ta je poslušalce naravnost očarala in jih zvalila, da je cela dvorana pela z njo. Na harmoniko je nekaj ljudskih motivov zaigral godec Darko Bratuž, mladi Sanja, Marko in Matija pa so prepletali dogajanje z recitiranjem hudomušnih izštevank in zbadljivk.

DD

Predstavitvi knjige v Gorici in Ljubljani

Knjiga pisem Srečku Kosovelu naletela na velik odmev

Dragi Srečko..., s podnaslovom Neobjavljena pisma Srečku Kosovelu, nosi naslov knjiga, ki prinaša še en uvid v svet pesnika evropskega formata. To je glavno sporočilo predstavitev knjige, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi. Kot je na predstavitvi v prostorih Slovenske matice v Ljubljani, 12. decembra, povedal poznavalec Kosovelovega dela Janez Vrečko, besede pesnikovih dopisovalcev razkrivajo misli, ki so bile doslej večkrat na ravni domnev. Vrečko je še posebej opozoril na "totalno informiranost" Kosovele, ki je zlasti po časopisih in v pismih spremljal razvoj v pesniškem in filozofskem svetu v Evropi. Umetniške struje in aktualna družbenopolitična vprašanja so bili vsem zelo blizu. Knjigi, ki jo je za tisk pripravila GMD in vsebuje doslej še neobjavljena pisma Srečku Kosovelu, je spremno študijo napisala slavistka Tatjana Rojc. Kot potrjujejo slovenski časopisi in STA je v Ljubljani publikacija naletela na velik odmev, prav tako v Gorici, kjer so jo predstavili v prostorih likovne galerije Ars 10. decembra. Pismom je urednica dodala odlično esej, za vsako predstavitev posebej pa je tudi temeljito razčlenila pomen tega dela. Pisma, ki so dolgo časa veljala za izgubljena ali uničena, je Kosovelova sestra Tončka v rjavi potovalki zapustila družinskemu prijatelju, kulturnemu delavcu Ediju Racetu. Kasneje je pokojna prof. Nada Pertot na podlagi pism pripravila vrsto oddaj na Radiu Trst A, zdaj pa so zbrana še v knjigi. Prof. Vrečko je v prostorih Slovenske matice v Ljubljani obudil spomin na delo Antonia Ocvirka, ki se je prvi sistematično posvetil

življenju in delu Srečka Kosovele. Že Ocvirk je ugotovil, kako so pisma, ki jih je pisal Kosovel, nepogrešljiva za razumevanje njegove ne le pesniške misli. Pričujoča knjiga nam še posredno prek Kosovelovih prijateljev in družinskih članov pojasni pesnikov odnos do konstruktivizma, pa tudi njegove poglede na svoje sopotnike ali celo spor s Černigojem in zenitisti. Rojčeva je v Ljubljani dodala, da pi-

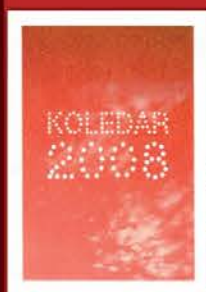

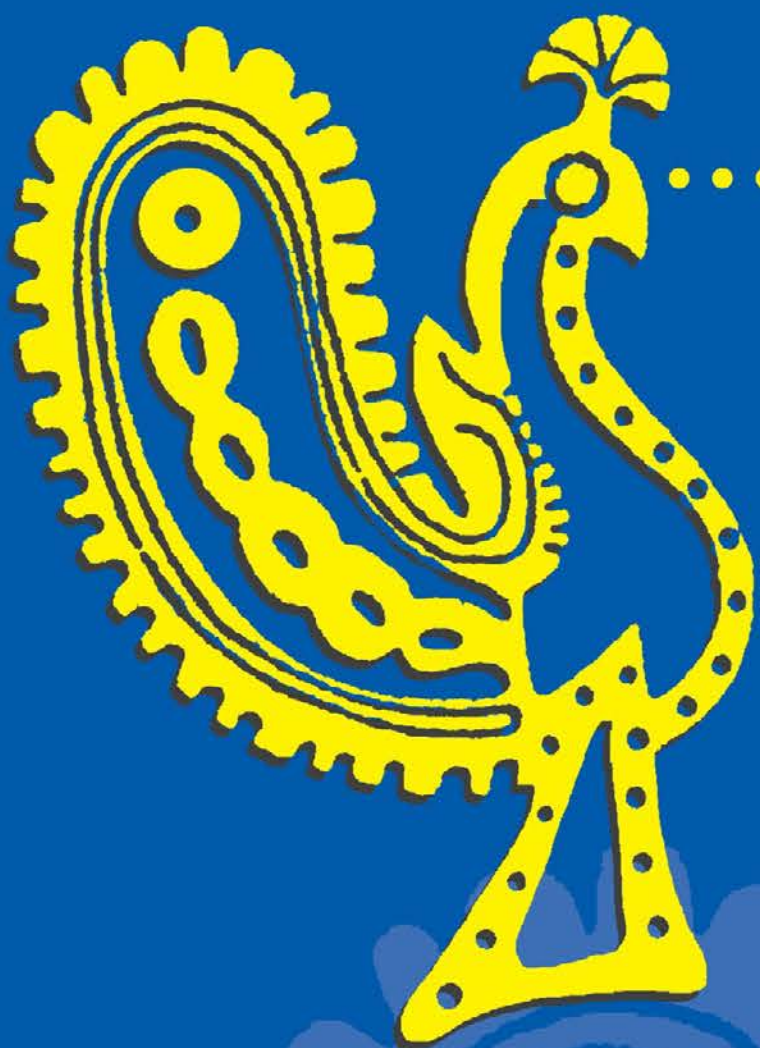
sma razkrivajo tudi osebne profile Kosovelovih dopisovalcev. Mirjam - Fanica Obid se tako izkaže kot značilen ženski lik. Bila je napredno naravnana in zavestno stvarna v želji, da bi se ženske lahko bolj uveljavile v družbi. Glede ustvarjalnosti pa pisma pričajo o njenem stvarnem pristopu k ustvarjanju, očitna pa je tudi želja po iskreni izpovednosti. Za razumevanje Kosovelove ustvarjalnosti so pomembna tudi pisma, ki jih je Srečko prejel od brata Stana, zlasti pa sestre Karmele, Ivana Mraka in številnih drugih. Njihove napisane besede postavljajo Kosovela in sodobnike

v kontekst zgodovinskega, kulturnega, miselnega, literarnega in estetskega dogajanja v Evropi. Laskavo pa so tudi ocenili, da je oblikovalec Franko Žerjal zelo posrečeno namenil leve strani knjige rokopisom, desne pa prepisom pism. Dodatno plat razumevanja Kosovelovega sveta prinaša uvodoma objavljeno pričevanje sestre Tončke Kosovel, ki je med drugim leta 1984 prof. Pertotovi povedala: "Na Srečkov talent smo v družini gledali zelo naravno. Oče nas je učil, da je na svetu toliko lepega in zanimivega, kar je treba samo iskati. To smo iskali vsi otroci, Karmela v svojem glasbenem svetu, Srečko pa s svojimi velikimi darovi po svojih širnih obzorjih, ki jih še vedno odkrivam v njegovih pismih in pismih." V Ljubljani so po predstavitvi v debato posegli razni udeleženci, naj omenimo vsaj akademika Francea Bernika, ki je izpostavil vprašanje jezika pri Kosovelu in različne literarne smeri, ki jih je pesnik prehodil, vedno pa ostal zvest svojji poetiki in duši. Omenimo naj še pisatelja Zorka Simčiča, ki je povedal, kako so zdomci v Argentini dobro poznali Kosovela in tudi Černigoja, predvsem pa pesnika zaradi osebnih pričevanj in zapisov Tineta Debeljaka. Spoznavali so ga predvsem na dobro pripravljenih pesniških večerih. Predstavitev pri Slovenski matici je bila zanimiva tudi z vidika arhivarjev, ki so z veseljem ugotavljali, da so glede Kosovelove zapuščine še možna izredna odkritja, ki nam bistveno pomagajo, da bolje spoznamo in razumemo etiko ter okolje, v katerem je živel in ustvarjal.

Goriška Mohorjeva
družbaVam z dobro knjigo
želi blagoslovljen

Božič!

*primorski
tednik*

moj glas
tvoj glas
naš glas
naš glas
naš glas

Naj postane
NOVI GLAS
tudi tvoj Glas!

NAROČNINA ZA LETO 2008:

za Italijo **45,00** evrov
za Slovenijo **48,00** evrov
za inozemstvo **85,00** evrov

Novi naročnik ali tisti, ki podari naročnino
na naš tednik novemu naročniku, bo prejel
v **dar** letošnjo knjižno zbirko Goriške Mohorjeve
družbe, ki jo sestavljajo naslednje knjige:

- KOLEDAR GMD 2008
- Marjanka Rebula, VAS NA JASI
- ŽIVLJENJSKA POT RAFKA PREMRLA
- Milan Pasarit, PRAVLJICE ZA MOJE MALČKE

Obiščite nas tudi na naši novi spletni strani: www.noviglas.eu

Pogovor: Danilo Čotar / Ljudski radio - Radio glas - Radio Spazio 103 Tridesetletnica slovenskih oddaj

Praznično decembrsko ozračje so letos bolj živo kot prejšnja leta začutili tudi štirje navdušeni zanesenjaki, ki še zmeraj vztrajajo pri pripravljanju slovenskih oddaj na sedanji videmski zasebni postaji Radio Spazio 103, nekdanjem Ljudskem radiu in kasnejšem Radiu glas, ki je nekoč neposredno oddajal iz Gorice in prinašal slovensko besedo vseh Goriški, pa tudi našim rojakom čez mejo. Ko so še bili pod ozkoglednim vladanjem enumnja, so vsaj po radijskih valovih zadihali nekaj svobodne svežine. Slovenske oddaje na tej lokalni radijski postaji so imele veliko poslušalcev, ki so se zelo radi oglašali v živo. V okroglih tridesetih letih se je zvrstilo kar nekaj sodelavcev, dva pa sta trdno priraščena na te radijske valove: Niko Klanjšček in Danilo Čotar, prvi že od vsega začetka, drugi pa 29 let. Čotar ima vsako sredo govorno oddajo, v kateri se z neomajno zavzetostjo in resnostjo loteva najrazličnejših tematik. In prav njega smo povprašali, naj nam kaj več pove o tej tridesetletni dogodivščini slovenskih oddaj na nekdanji goriški radijski postaji. Za izčrpen pogovor se mu iskreno zahvaljujemo in mu želimo še nadaljnje vztrajnosti pri posredovanju zanimivih vsebin in sploh pri vodenju sredinih oddaj; veliko zadoščenja voščimo tudi ostalim sodelavcem.

Bralci bi gotovo želeli najprej izvedeti, kako je vzklikla zamilsel za ustanovitev Ljudskega radia in kako se je vse začelo.

V 70. letih prejšnjega stoletja, ko so tu pa tam začeli ustanavljati krajevne radijske postaje, so si tudi v Gorici nekateri krščanski izobraženci zamislili, da bi ustanovili radijsko postajo, ki bi bila katoliško usmerjena. Glavni pobudnik tega načrta je bil Sergio Pellegrini, ki je še danes delaven na kulturnem področju. Želel je pritegniti širši krog ljudi, zato si je domislil, da bi radijsko postajo upravljala zadruga. Ta je bila ustanovljena decembra 1. 1975 in imenovana s kratko MECOS (Mezzi di Comunicazione Sociale). Namen zadruga je bil, da izboljša versko, moralno, družbeno in kulturno raven članov in prebivalstva, upoštevajoč pri tem krajevno značilnost in etnično raznolikost. Za radijsko postajo so trajale priprave dve leti, nazadnje so kupili osnovno opremo in z raznimi okolišnicami in srečanji skušali privabiti k sodelovanju župnije. Jese-

ni 1977 so bili sestavljeni pravilniki za delovanje radia in določeni začetni programi. Postaja je dobila ime Radio popolare - Ljudski radio in ultrakratko valovno frekvenco 97,5 Mhz, ki je še danes goriška frekvenca. Prve oddaje so bile na sporedu v začetku decembra 1977. Skromen studio je bil urejen v semeniški palači v ul. Seminario, kjer imamo studio za snemanje še danes.

Kako in kdaj so se začele slovenske oddaje?

Ravnatelj radia S. Pellegrini je sam navezal stike s pokojnim dr. Kazimirjem Humarjem in mu ponudil prostor za slovenske oddaje. Septembra 1977 je dr. Humar, ki je bil začetnik skoraj vseh katoliških pobud slovenske narodne skupnosti

ni od sedanjih sodelavcev, ki je bil prisoten že od prvega dne. Jaz sem se pridružil leto kasneje.

Kdo so sploh bili prvi sodelavci in kakšni so bili tedanji programi?

Prve čase so bili sodelavci in napovedovalci sam dr. Humar, pokojni Viktor Prašnik in Niko Klanjšček, ki je bil tudi tehnik. Neutrudni Viktor je zbiral novice iz kulturnega dogajanja, dr. Humar se je posvečal cerkvenim praznikom in novicam z verskega področja, Niko pa je že takrat oddajal posnetke z naših prireditvev. V petek, 9. decembra 1977, je že bil na sporedu posnetek enega otroškega zbora z Male Cecilijanke, ki je bila prejšnji dan v Katoliškem domu. Lističi z zabeleženimi programi, ki jih je pripravljala dr.

ljudje poslušali z navdušenjem. Žejni so bili novosti in svobodne besede, komaj so čakali tisto večerno urico sprostitve. Govorili smo o vsem brez strahu in to so ljudje najbolj cenili. Veliko so nam telefonirali, telefon je zvonil brez prestanka, ves čas med oddajo. Čeprav nismo imeli bogate diskoteke, so poslušalci še in še klicali in želeli vedno iste pesmi. Mislim, da je bilo bistvo v tem, da so bile te pesmi "svobodne". Glasbeni program se je odvijal zelo hitro in brez zastojev. Imenovali smo ga Kratke želje na ultrakratkem valu. V prvih desetih letih smo prejeli od 500 do 800 telefonskih klicev na leto in od 500 do 800 pism. Tista leta so bila res živahna, polna navdušenja. Sodelavcev nas je

na Goriškem, prejel vabilo na sestanek, na katerem bi odločali o vsebini in poteku oddaj. Z naslednjega sestanka, 10. novembra 1977, je ohranjen prvi "dokument" o naših oddajah. To so štirje lističi, odtrgani iz beležke, na katerih si je dr. Humar zapisal, da bodo oddaje štirikrat tedensko od 18.45 do 19.10. Mapo z raznimi Humarjevimi zapiski o radiu je našla prof. Marija Češut, ko sta se upravi Novega glasa in Mohorjeve družbe selili iz stavbe na Placuti v nove prostore na Travniku. Na enem od teh prvih lističev je zabeležen program za prvi teden, začeniši s ponedeljkom, 5. decembra 1977. Tisti večer je bila na sporedu predstavitev radia. Začetno in končno glasbeno si-bi-glo je izbral Niko Klanjšček, edi-

Humar, se nadaljujejo še v novem letu 1978, in sicer do začetka meseca maja. V tem času je pristopilo k sodelovanju že toliko mladih, tako da je dr. Humar skrb za radio prepustil nastali ekipi. Radijsko delo, ki ga je on začel, mu je ostalo vedno pri srcu, in ko me je srečal, ni nikoli pozabil vprašati, kako gre na radiu.

Kakšen je bil pa odziv poslušalcev?

Naše oddaje so se hitro uveljavile. Bile so preproste, a govorili smo sproščeno in čuti je bilo, da je svoboda izražanja osnovno načelo. Oddajnike smo imeli postavljene tako, da so krili kar širok obmejni pas na jugoslovanski strani. Krajevnih in svobodnih radijskih postaj v Jugoslaviji ni bilo, zato so nas

bilo vedno okoli 15 in tudi 20.

Kateri so bili pomembni mejniki v delovanju radia?

Leta 1983 je zadruga s pomočjo goriške nadškofije uredila nove studije v zadnjem nadstropju nemške palače, ki so jo ravno takrat obnovili. Odprtje je bilo ob prisotnosti nadškofa in tedaj so me poverili, da spregovorim v slovenščini v imenu slovenskega oddelka. Novi prostori so bili za naše pojme naravnost razkošni, nad vsakim pričakovanjem: imeli smo 7 sob in veliko več, dva sodobno opremljena studia z dvema režiserjema.

Tisto leto 1983 nam je prineslo še eno zadoščenje. V Trstu so nam podelili nagrado iz Černetovega sklada z obrazložitvijo, da smo pri delu zasledovali tiste

cilje, ki so bili častnikarju Dušanu Černetu sveti: delo za narod, za krščanstvo in demokracijo. Končno nam je leta 1989 Zveza slovenske katoliške prosvete podelila priznanje za posebne zasluge in dosežke na kulturnem področju.

Vendar tudi v tistih letih ni bilo vse veselo. Leta 1986 je po kratki, a neizprosni bolezni umrla sodelavka Alenka Černic. Težko je bilo sprejeti, da spada tudi smrt zvestih sopotnikov v načrte, ki so sicer nam nerazumljivi.

Kakšen odnos ste imeli do poslušalcev onstran meje?

V tistih časih je državna meja še vedno močno ločevala. Po radiu smo Slovence na obeh straneh meje obravnavali kot celoto in jim dajali občutek skupnega prostora. Z radijskimi valovi smo skušali mejo pravzaprav prezreti. V oddajah smo krepili domovinski čut in budili željo po demokraciji. Med zahvalo za nagrado iz Černetovega sklada sem v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu izrekel te besede: "Demokracija sistem vodi delo v naši skupini, zato ga želimo za vse ljudi. Naše oddaje hočejo vzgajati v tej smeri. Slovincem na obeh straneh meje želimo, da bi se počutili enako dobro in v čim večji svobodi". Te besede so takrat zvenele naivno, a vendar so bile preroške, saj so se danes docela uresničile. Konec osemdesetih let se je začela železna zavesa trgati. Tudi naša domovina se je otresla totalitarizma in celo postala samostojna. Na tistem si domišljamo, da smo v tistih 13 letih odigrali svojo skromno vlogo in pripomogli, čeprav le za trohico, da je vse ljudi, ki živijo od Gorice proti vzhodu, zajela neukrotljiva želja po svobodi. Tistim, ki se te pionirske dobe na radiu spominjamo, je v veliko zadoščenje, da je do tega prišlo.

Se je na radiu v 90. letih kaj spremenilo?

Po letu 1990, približno na polovici prehojene poti, je radijska zadruga zašla v hudo finančno krizo. Takrat so zasebne radijske postaje rasle kot gobe po dežju, tudi v Sloveniji. Poslušalcev je bilo veliko manj. Predsednik zadruga je odstopil in upravo so prevzeli novi ljudje. Postajo so preimenovali v Radio Voce, mi pa po slovensko Radio glas. Niso bili zadovoljni, da naslov prevajamo. Slovenskim oddajam niso bili naklonjeni. Za te ljudi niso bile obogatitev, ampak so bili preprečani, da le motijo vse poslušalce, ki slovenščine ne razumejo. Poleti 1. 1996 so jih ukiniteli. Pritožili smo se pri gospodu nadškofu, ki nam je odgovoril, da so mu slovenske oddaje pomembne in da morajo osta-

ti. Tako smo zopet začeli in kmalu dočakali, da je nova uprava propadla, ker ni dosegla uspehov, ki jih je načrtovala. Zopet smo imeli proste roke.

Kdaj in kako pa je prišlo do sodelovanja z videmsko postajo Radio Spazio 103?

Po propadu zadruga so stroški vedno bolj bremenili nadškofijo. Pri italijanskih sodelavcih ni bilo več navdušenja; vedno manj jih je bilo, časi so se pač spreminjali. Nadškofija je začela pogajanja za prodajo vseh frekvenc videmski postaji Radio Spazio 103. Do tega je kmalu prišlo in poleti 2001 je nekdanji Ljudski radio prenehal obstajati. Iz Vidma so nam zopet ponudili, naj s slovensko oddajo nadaljujemo. Izziv smo sprejeli, a žal nismo mogli več oddajati v živo. Naše oddaje snemamo v Gorici in jih potem pošiljamo v Videm. Radijska postaja oddaja veliko v furlanščini in s frekvencami krije skoraj vso deželo. Odkrita sta le Trst in, kot po navadi, Benečija.

Kako bi ocenili sedanje delo?

S prehodom na videmsko postajo je bila sprememba zelo velika, saj smo prekinili neposreden stik s poslušalci. Ni bilo več tistih telefonskih klicev, ki so nas prej stalno poživljali, opozarjali, hvalili, svarili, prosili... Snemanje oddaj poteka zdaj v samoti in to ni privlačno, še posebej ne za mlade sodelavce. Mislim, da je to glavni vzrok, da zadnja leta nismo dobili nobenega navdušenega prostovoljca. Zgodilo se je celo, da nam je smrt iztrgala še Anko Černic, ki je leta 1986 nadomestila mlajšo sestro Alenko. Odgovorna je bila za dve oddaji na teden, zadolžena je bila za stike z Vidmom, bila je naša tajnica. K njej smo se obračali za vsako stvar. Ostali smo štirje in praznina je bila velika. Soglasno smo sklenili, da bomo nadaljevali z delom. V oddajah je vedno veliko glasbe, posebno narodno-zabavne in zborovske, imamo posnetke s kulturnih prireditev, opozarjamo na zanimive knjige in članke iz naših časnikov ter prebiramo obvestila. Jaz imam na sredo že tradicionalno oddajo Pogled v dušo in svet, to so polurna predavanja o vsem: zgodovini, kulturi, politiki, veri, znanosti, naravi. V vseh teh letih se je teh predavanj nabralo čez 1000.

Ne bo odveč, če po vrsti imenujem sedanje sodelavce: Niko Klanjšček, Andrej Bavcon, Matjaž Pintar in jaz. O številu poslušalcev nimamo zanesljivih podatkov.

Ob koncu se prisrčno zahvaljujem našemu tedniku za pozornost, ki nam jo izkazuje, še posebno s tedensko objavo programov.

Iva Koršič

Božična zgodba

Modri in beli Jezušček

Leto se je obletelo kot drevesa, vitka in gola v tančici decembrskih prazničnih dni. Nosila je v srcu motiv, droben in nežen kot njena hrepenjenja, neznana hitečim ljudem. Spet se je bližal Miklavž, spet so se približevali prazniki in ljudje so še bolj hiteli kot običajno. Strast nakupovanja in potrošniška sla sta zasijali v novem sijaju lučk, reklamnih oglasov in ugodnih ponudb. Pravzaprav so se ju vsako leto ljudje bolj nalezli kot gripe. Eni so legali bolni v postelje, drugi pa so brezglavo letali po mestnih ulicah v iskanju najnovejše igrice ali izvirnega darila. Zadeva je postajala čedalje bolj komplicirana: le kaj kupiti otrokom? Kako sploh obdariti in presenetiti družinske

člane, sorodnike, prijatelje? Decembar je postajal pravi tour de force.

Ne, parfema ne, sem ga kupila lansko leto, pa ga sploh ne rabi. Pas sem ji že kupila, takega črne-ga, posijanega z bleščicami. Rjavega tudi ima, in belega tudi, pa še rdečega. Res, pasu ne morem kupiti!

Kaj, ko bi ga presenetila s kako knjigo? Ne, podarila sem mu jo že prejšnji mesec, za rojstni dan! Lahko bi kupila rokavice in šal, a ima jih že toliko, da bi jih lahko prodajala na stojnici. Zeleno, puhaste, take za smučanje, toplejše, usnjene so že obrabljene, a so še uporabne... Pa saj sploh ni tako mraz...

In če bi kupila majico? Ali kak modni dodatek, recimo, svilen

pisano rutico? Pa saj jih ima že vseh barv, belo, sinjo, roza, vijoličasto, pa ono zelenomodro... Ona pa se je odločila, da počaka. Da premisli. Saj nima smisla trati denarja vseprek, zato da kupiš karkoli! Danes imajo otroci in mladostniki v glavnem vsega preveč. Vsaj pri nas.

S hčerko Tino sta si radi ogledovali mestne izložbe, še posebno tiste z oblekami in obutvijo, izložbe zlatarn in darilnih predmetov. Pogosto sta se zamaknili v razstavljen predmete, sanjali o zlatih zapestnicah in ogrlicah, zlatih in srebrnih obeskih. Posebno jima je bila všeč trgovina s keramiko in porcelanastimi izdelki, od krožnikov, skodelic, obeskov, čajnikov, kavnih in čajnih servisov, v kateri se je v prazničnem navalu kar trlo ljudi. Večja izložba se je odpirala na glavno mestno ulico, po kateri so skozi zelene semaforje drveli avtomobili, ulico, obrobjeno s

prostranimi pločniki s platanimi, ki so jih v decembru okrasili z bleščecimi lučkami. Meščani so hodili nagloma, skoraj tekli; večkrat so v gneči hiteli drug mimo drugega celo znanci, ki se niso ustavili, ker se niso opazili, ali pa so se delali, da se niso. V izložbi so njuno pozornost pritegnile jaslice, izdelane iz keramike. Sveti Jožef in Marija, osliček in voliček v skromnem, a lepo poslikanem hlevčku - vse znane blagovne znamke, ki oglašuje svoje izdelke na straneh najbolj razširjenih dnevnikov in revij. Zastrmeli sta se v Jezuščka, bil je rdeč, v barvi, ki se že tradicionalno najbolj prilega Božiču. Vendar sta obe ugotovili, da je barva prekičreča in da so nežne barve za Jezuščka primernejše. Vsaka sta v svojem srcu še dolgo premišljevali o Detetu, ki je prišlo na svet v skromnem hlevčku oznanjat skrivnost odrešenja.

Nato se je trak decembrskega hitenja in tekanja hitro odvrtil dalje, do božične noči.

Tudi k njim se je v zadnjih letih priselila navada, da si položijo darila pod dreveček k jaslicam. Tina je kar kipela od pričakovanja, pa ne da je čakala ne vem kakšna darila, a vendar ji je bilo všeč pripravljati presenečenja za mamo, očka, brata, še zlasti pa za prijateljce. Sama je bila vesela tudi najdrobnejših daril, kake čokolade ali knjige. Čar božičnega večera je doživljala v obdaru vanju svojih dragih. Nestrpno je pričakovala polnočnico v predmestni cerkvi, v kateri so radostno donele orgle, medtem ko so se vanjo zgrinjali ljudje od polno obloženih miz. Nekatere je vide-la v cerkvi samo parkrat na leto. Po maši so si izmenjali voščila, se pozdravili in spet odhiteli z avtomobili domov.

Končno! Doma je Tina med zavojčki izbrala najmanjšega, od-

vila srebrni trak in iz papirnate škatlice se je prismejal nič manj kot Jezušček, moder keramični Jezušček na zlato obrobljeni slamici. Vesela se je zasmejala in hvaležno pogledala mamo. Tudi ona je morala odvit svetleči se papir svojih daril. Zaposlena je bila z manjšim paketkom. Tina se je hudomušno muzala in kar ni mogla skriti svoje neugnanosti: "Mama, daj, poglej, poglej, kaj se obraša? Presenečenje!" Ona je razumela, še preden je pogledala v škatlico. Praskrivostrna vez je v božični noči pove-zala dve deklici - mamo in Tino, dve ženski srci v en sam utrip. Ljubeča roka je v jaslice narahlo položila nov dar - belega keramičnega Jezuščka.

Od tistega božičnega večera je v srcu še bolj kot kdajkoli prej nosila motiv, droben in nežen kot njena hrepenjenja, neznana hitečim ljudem.

Majda Artač Sturman

Nekaj resnice v božični pravljici Smrečica

Ob robu gozdne jase, tam, kjer se gore zbirajo okoli jezera, je rasla smrečica. Bila je smreka samotarka in s pogledom je objemala zeleno jaso in življenje, ki se je dogajalo iz dneva v dan. Ker je bila samotarka, je imela prostora na pretek in je bila zategadelj še posebno lepa, vitka in košata. Ko so se poleti sončni žarki igrali skrinjalnice med vejami, je dolgo božala valove na gladini jezera in sanjala o čolnih, ki vozijo v daljavo. Ko je pozimi jezero poredenelo, pa je otrokom dajala storže, da so se z njimi igrali na ledu in jih odnašali domov. Najbolj čarobno je bilo v zimskih nočeh, ko je v gorah odmevala tišina in je smreka segala do neba in se oblačila v zvezde.

Tistega decembra, tik pred Božičem, je bila smrečica še posebno lepa, saj se je naličila v belo in se odličila z zimskimi vonjavami. Vitka in zelena je silila visoko med gore, da jo je pogledal vsakdo, ki je zašel k jezeru.

Nekega dne, bilo je ravno v drugi polovici decembra, je v sneg zagazil župan, da bi se sprostil in nadihal svežega zimskega neba. Stopal je okorno in utrujeno, z bolečim hrbtom in težkimi vekami je odkrival lepote, med

katere je zašel le malokdaj. Preveč se ga je oklepalo delo in težke politične zdrahe so ga pritiskale k tlom. Pred smreko je postal, kot bi jo zagledal prvič. Radovedno si jo je ogledoval, pa vendar ni bilo nič sanjavega v njegovih očeh, ki so brskale med zvezdami in snegom. Preračunljivo si je pomel roke in že videl smrečico, kako okrašena in razsvetljena stoji na občinskem trgu, sredi nagovorov in ploskanja. Smrečico je stisnilo pri srcu, ko je pomislil, kako bo ponjo poslal občinske delavce in jo nato, posekano, zakoličil sredi trga. To bodo zadovoljni občani, se je veselil, ko si jo je od vseh strani ogledoval. Pa se je zadnji trenutek spomnil, da so mu iz pobratenege mesta v Avstriji obljubili božično drevo v znamenje medsebojnega prijateljstva.

va. "Joj, kmalu bi ga polomil," je pomislil sam pri sebi in se čutil, kako je pozabil na pismo, ki je ležalo že nekaj mesecev v predalu. Še dobro, da se ni prenagli.

Smrečica si je oddahnila in zašla v decembrski večer. Tiho kot vila se je skrivala med sencami škrlatnih vrhov. Sredi te lepote jo je nekega dne zagledal Poslovodja, ki je za trenutek za-

pustil pisarno, da bi se v večeru nagledal jezera in si oddahnil od skrbi in nadur. Znašel se je v božični pravljici, ki se je belo zrcalila v modrini gorskega jezera, in občudoval ošabnost gora, ki so se naličene v srebrno in zlato, sklanjale nad vodo in iskale svojo podobo v globinah valov. Pa smrečica. Tako lepih smrečic ni videl od otroštva in v njeno naročje je šel iskat skrite spomine na jaslice in pecivo, ki je na božični predvečer dišalo sredi kuhinje. Toliko časa je minilo, odkar je zadnjič obešal pisane okraske, da je pomislil na čas in minevanje. In ko bi smrečico posekal in jo okrasil na hodniku svojega oddelka? Ali bi ne prinesla nekaj toplote v vsakdanje hitenje in zarisala pozdrav na sivih obrazih zaposlenih? Seveda. Ko se je že odpravljal domov, da bi prišel z žago, pa se je spomnil, da so mu šolarji obljubili božično drevesce iz odpadnega materiala. Tako, da ga bodo

potem skupaj okrasili in se povesili ob pesmi in pečenih dobrotah. Seveda, na to je skoraj pozabil, še dobro, da se je zadnji trenutek domislil razgovorov z ravnateljem bližnje osemletke. V družbi otrok bo za Božič še bolj veselo in nekaj smeha bo zašlo v dolgočasni pisarniški vsakdan. Smrečica ob gorskem jezeru si je še enkrat oddahnila in se nekoliko otresla snega na vejah. Spet se je veselo stegnila do najvišjega kotečka neba in pomežiknila goram. Skupaj bodo dočakale veličino Svete noči.

Pozno pod večer je na jaso prisopihal angleški turist s fotoaparatom. Jezero je bilo tedaj škrlatno in gore so se nagnile do valov, da bi prisluhnile šepetanju prazničnega večera. Petje ptic je preglasila božičnica v bližnji cerkvi, v snegu pa so se zrcalile pisane lučke in pripovedovale gozdu o praznovanju med ljudmi. Turist je očarano zastal in ni mogel zajeti lepote, toliko je bilo na jasi pod smrečico. Sedel je na suho travo med zimske vonjave in se naslonil na deblo smrečice samotarke. Sanjal je o jezeru in ga hotel ponesti domov. Tako lepo je bilo, da si je zaželel ostati. Nekje na meji, med življenjem in sanjami, na poti med postankom in odhodom. "Vrnili se bom," je sklenil, ko se je vračal v temi. "Prišel bom poleti, ko bo jasa pozelenela in bo v sencih pod tole prelepo smrečico prijetno hladno." In še dolgo je strmел v zvezde in sanjal o lepoti dežele,

kjer so se ob poteh skrivali biseri.

Na poletje se je res vrnil z družino. Našel je smrečico, o kateri je odnesel domov spomin, in pričakala ga je odeta v avgustovsko razkošje. Utrujen je s svojimi dragimi sedel pod njene veje in pustil, da je nanje padalo cvetje in sanje. Prečudovit je bil spomin na tole pokrajino in začudil se je, kako ljudje hodijo mimo nje, ne da bi se veselili podarjene lepote.

Tudi tistega popoldneva je župan odšel na sprehod k jezeru in si radovedno ogledoval veselo družino angleških turistov pod smrečico samotarko.

Bil je vesel in ponosen nanjo, ko je videl, kako jih je obdarovala s svojo lepoto. In kot pravi politik si je zadovoljno pomel roke in pomislil na bogato turistično boro. "Res prava sreča," je pomislil, "da smrečice nismo dali posekati. Šele danes vidim, kako lepa je sredi te prelestne pokrajine in kako jo znajo ceniti ljudje, ki prihajajo iz tujih dežel. Res smo včasih objestni in slepi, ko ne vidimo teh drobcev biserov, ki pa so v očeh popotnika tako enkratni in tako dragoceni."

Smrečica še rase ob jezeru in privablja k jasi radovedne turiste. Marsikdo od domačinov pa še danes hiti mimo nje, ne da bi vsaj enkrat postal in videl njeno lepoto. Na tisti jasi pod gorami, odeti z zvezdami in z drobcenimi lučkami v ozadju.

Suzi Pertot

Pismo na nebeške planjave G. Ivanu Kretiču v hvaležen spomin

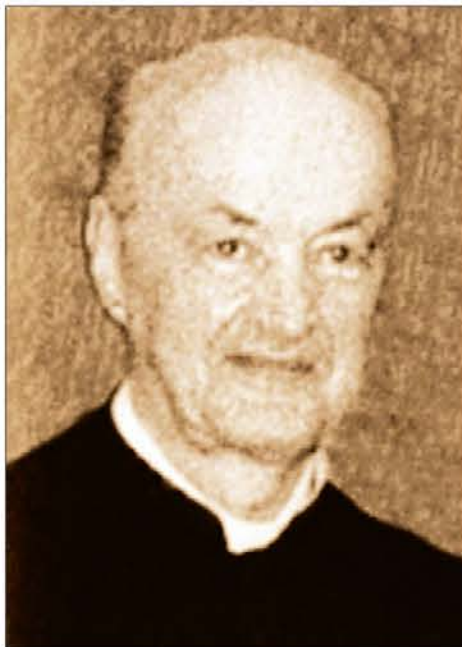
Špoštovani g. župnik, Ivan Kretič!

Na dan, ko je godoval sv. Miklavž, sem večkrat pomislil na vas, ki ste bili kar 34 let devinski župnik, in na božjo previdnost, ki že ve, zakaj je k nam poslala Vas in ne prof. Rafka Premrla, ki je bil baje med kandidati, da prevzame našo župnijo. Mislil sem na Vas, ker je bil tega dne v Gorici posvet, ki ga je priredil Inštitut za družbena in verska vprašanja, ki ga vodi duhovnik in zgodovinar Luigi Tavano. S posvetom so želeli obeležiti 60-letnico razmejitve, ki je razdelila tudi goriško nadškofijo in bistveno zaznamovala celo versko življenje ljudi v tem prostoru.

Na posvetu sta sam Tavano in Renato Podberšič ml. osvetlila predvsem splet okoliščin, ki sta mu bila tistega septembra 1947 protagonista msgr. Franc Močnik in vi.

Saj vem, da veste..., govorili so pač o tem, kako je ljudska oblast ščuvala množico, da so vas, kot prvega, ker Močnika ni bilo doma, in nato dvakrat tudi njega, in sicer 28. septembra in nato 12. oktobra 1947, dobesedno vrgli čez mejo. Oba sta potem ostala v mejah Italije in tu nadaljevala s svojim pastoralnim in vzgojnim delom. Msgr. Močnik tudi kot ugleden in cenjen profesor matematike in fizike, ki je pisal šolske učbenike in istočasno deloval v pastoralni. Zlasti velja zabeležiti delo, ki ga je opravil pri vodenju pastoralnega središča za slovenske vernike pri sv. Ivanu v Gorici, ki je bilo ustanovljeno leta 1972 in ki ga je vodil celih deset let. Mi pri Goriški Mohorjevi družbi smo mu hvaležni tudi za vse, kar je naredil kot njen predsednik v obdobju od leta 1953 do 1981. V zvezi z njim sem se spomnil tu-

di spravnega dogodka v Novi Gorici, ki mu je bil msgr. Močnik protagonist na pepelnico sredo leta 1991, ko se mu je tedanji župan Sergij Pelhan v imenu obla-

sti opravičil in prosil odpuščanja za vse krivice, ki jih je pretrpel. Msgr. Močnik, ki je bil tisti dan zelo ganjen, je kratko spregovoril in izrazil zadovoljstvo, da je do tega spravnega dejanja prišlo. Dejal je, da odpušča krivcem za vse hudo, kar je sam doživel, in ob njem vi, g. Kretič, njegovi starši in sestra Pavla, da pa odpuščanje ne more izbrisati iz spomina tega, kar je krivično pretrpel. Poudaril pa je, da naj bo spomin na tiste hude dogodke v opomin vsem, da se ne bi kaj podobnega še kdaj ponovilo.

Božja previdnost... vas je, dragi g. Kretič, še istega 1947. leta poslala v Doberdob, kjer ste postavili prve temelje splošne obnove župnije, leta 1955 pa v Devin. Gotovalo zelo zahtevno faro, kjer je narodnostno mešana stvarnost terjala veliko zdrave pameti, umirjenosti in tudi diplomatskih spretnosti, da ste lahko - zlasti zadnja leta - krmarili med Scilo

in Karibdo vse bolj težavnih odnosov in razmer, ko so nekateri italijanski krogi, celo iz sosednje fare, izvajali pritisk, da bi dobili drugega, italijanskega duhovnika. Ob tem zgodba okrog župnišča pri starem gradu in druge zadeve so vas gotovo preveč izčrpale, da ste se leta 1989 odločili za umik v Gorico, kjer ste upali, da se boste oddahnili in lahko še pomagali. In res je bilo tako vse do tistega usodnega dne v februarju leta 1991, ko vam je odpovedalo srce.

Dragi g. Kretič, kaj naj na koncu rečem drugega, kot da imam na vas zelo lepe spomine. Spominjam se, kako ste nam v šoli risali velike ocene v zvezke, ali kako ste nam kazali diapozitive ali kako smo stregli in zlasti pred velikimi prazniki imeli posebne vaje, da je šlo vse čim bolj gladko, tudi ker sta bili polnočnica in vstajenjska maša za vso župnijo vedno v latinščini in je bilo potrebno čim bolj odgovarjati. Kako naj bi pozabil na dneve, ko smo skavti delali jaslice v cerkvi in ste nam prinesli čaja, ali smo belili zakristijo in vam popili vino. Res veliko lepih spominov imam na vas.

Vse to mi je torej rojilo po glavi in še marsikaj od vašega pripovedovanja o tem, kako je bilo lepo okrog Božiča hoditi po podružničnih cerkvah obsežne cerkniške fare, kjer ste bili kaplan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a so vam nato tudi v plan, ali kako je bilo v Kojkem in nato v konfinaciji, ker so vas fašistične oblasti kaznovale zaradi učenja in pridiganja v slovenščini. Kako je bilo v Čepovanu, ko so Nemci grozili s požigom vasi in ste posegli, da bi rešili ljudi, a

POGOVOR Komenski župan Uroš Slamič

Samo enotna in močna pokrajina bo dobra pokrajina

Kako bo padec meje vplival na prihodnost obmejnega območja, kako bo nova regijska RS ureditev učinkovala na primorski prostor? O tem in o drugih zadevah je razmišljal župan občine Komen Uroš Slamič med pogovorom, ki smo ga pred nedavnim imeli na občinskem sedežu v "nekdanji prestolnici" Krasa.

Že devet let ste župan občine, ki šteje okrog 3.700 prebivalcev, kar za slovenske pojme pomeni upravno območje srednje velikega obsega.

Občina Komen je zelo dobro zaokrožena občina. Razpolaga z vsemi potrebnimi elementi, da predvsem v skladu z novo priredbo organizacije lokalne samouprave v Sloveniji izvršuje vse svoje naloge. Ta način organizacije nudi manjšim občinam večjo neposrednost pri upravljanju teritorija oz. lažje izvajanje nalog, ki so nam zaupane. Slovenija je tako nasploh veliko pridobila pri izvajanju politike na lokalnem nivoju. S prejšnjim ustrojem, za katerega so bile značilne občine večjega teritorialnega obsega, je bil ruralni del državnega ozemlja zanemarjen. Nova ureditev takim občinam, kot je naša, nudi svojstven nadzor nad določenimi pristojnostmi, kar gotovo izboljša razvoj določenega geografskega prostora: gre skratka za bolj direkten in suveren način reševanja vsakdanjih problemov. Pomembno je vsekakor, da se na našem kraškem področju razvija sočasno medobčinsko sodelovanje in povezovanje, skratka skupno reševanje sorodnih problemov. Konkreten primer je organizacija skupne medobčinske uprave na področju inšpekcij in redarstva.

Kakšne spomine imate na prvo obdobje vašega županovanja, ko ste kot predstavnik mlajše generacije stopili v politično areno, ki je običajno vsaj v primerjavi z italijanskim okoljem - prepuščena starejšim osebam?

Mladost ima svoje prednosti in svoje slabosti. Med prednostmi bi gotovo štel dejstvo, da sem pred devetimi leti imel do določenih reči bolj idealistično držo: nekatere naloge sem hotel takoj udejanjiti, čeprav sem se v času pricučil težje, ki jo prinašajo izkušnje. Če se danes ozrem po prehojeni poti, bi gotovo določene poteze drugače spjelal.

Na primer?

Nekatere posege, ki sem jih imel v prvem mandatu, bi nekoliko drugače izoblikoval, da bi se izognil neljubim manipulacijam. Ko stopi mlad človek v politiko, prinese s seboj določeno vedrino in neobremenjenost, ki sta mena da pri dolgoletnih političnih akterjih odsotni oz. manj izraziti. Menim, da je prisotnost novih sil v politiki, zlasti takih, ki niso s političnim okoljem imeli kaj veliko opraviti, dobrodošla: spominjamo se še časov, ko so v režimu eni in isti ljudje neprestano menjavali položaje, le da so sebi in svojim zagotavljali oblast. Večjega preboja idej in posledičnega razvoja s takim principom ni mogoče! Poudarjam vendar: v politiki je prav gotovo dobro imeti izkušene kadre, nenehno pa je treba sočasno iskati svežih moči. Največja napaka je prepustiti, da se splošna rutina polasti svežega elana.

Komen je bil nekoč, še pred Sežano, 'prestolnica' Krasa (kot je nekoč dejal prof. Bojan

Pavletič). Kakšno vlogo odigrava Komen danes?

Res je. Pred vojno je bil Komen upravno in organizacijsko središče Krasa, ki pa je zaradi določenih razpletov okoliščin izgubil svojo nekdanjo vlogo: prometne povezave so dobile drugačno logistično težišče, tudi upravno organizacijske zadeve so dobile svojo namestitvev drugje. Po drugi svetovni vojni je namreč ta kraj dobil status ruralnega prostora, ki ga je nekdanji režim zanemarjal: prejšnja oblast je zlasti s tako politiko nespodbujanja celo načrtno silila ljudi, da so se oddaljili za delavsko službo; hkrati je režim temu prostoru odvzemal določene pristojnosti. Komen pa je po ureditvi leta 1994 pridobil novo vlogo tako na lokalni kot tudi na čezmejni ravni, saj se je izkazal za dobrega izvajalca nekaterih čezmejnih politik.

Kaj menite o novi regijski ureditvi, o kateri razpravlja Državni zbor in ki bo v kratkem preoblikovala upravno podobo Slovenije?

Občinski svet Občine Komen je na eni od zadnjih sej obravnaval tudi ta predlog Vlade RS in soglasno potrldil mojemu predlogu, da nasprotujemo takšni razdelitvi Slovenije na pokrajine. Komen naj bi bil v predlogu umeščen v Primorsko pokrajino (Obalno-kraško). Nesprejemljiv se nam zdi predlog razdelitve Primorske na dve pokrajini, na Severno Primorsko oz. Goriško in Primorsko (Južno Primorsko). Mnenja sem namreč, da mora Primorska zaradi različnih zgodovinskih in razvojnih dejstev ostati enotna pokrajina. To utemeljujemo predvsem zaradi pomembnosti močne Primorske do sosednjih pokrajin in države ter potrebe po enotnem in močnem nastopu. Samo enotna in močna pokrajina bo dobra pokrajina. Najbolj žalostno pri tej zgodbi o pokrajini na je, da predloga o dveh pokrajinah nam ni vrinila Ljubljana, ampak da smo to razdelitev Primorske predlagali Primorci sami. Primorci, ki smo vedno znali stopiti skupaj in enotno nastopati, se zaradi ambicij oblastiželjnih posameznikov želimo sedaj razcepiti in s tem bomo izgubili vso to moč. Ljubljana bo s tem lažje uveljavljala svoje interese; najbolj nevaren in grozeč pa je vpliv sosednje države, ki še vedno želi svoj vpliv na naše področje okrepiti in si ga čim bolj podrediti.

Kaj bi se za vaše občane pri taki razdelitvi dejansko spremenilo?

Uvedba pokrajin bo za Slovenijo dobrodošla, če bo zastavljena in izpeljana tako, da bo v resnici omogočala boljši razvoj in bo v pomoč posamezniku. Kar nekaj nazornih primerov priča o tem, da bo občan z uvedbo pokrajin na slabšem.

Na pokrajine se bo prineslo urejanje sekundarnega nivoja zdravstva. Naša občina večinsko gravitira na šempetrsko bolnišnico. V primeru uvedbe pokrajine bomo primorani se obračati na bolj oddaljeno Izolo, pa tudi če ostanemo pri šempetrski, ne bomo imeli nobenega vpliva pri oblikovanju ustreznih politik takšne ustanove, in prav podobno bo pri srednjem šolstvu, kjer številni sredješolci odhajajo na šolanje v Novo Gorico. Namesto da bi našim občanom izboljšali dostopnost in kvaliteto javnih storitev, jim bomo življenje še zagrenili. To pa ni namen in je čisto nasprotje od namena ustanovit-

ve pokrajine.

Kaj torej predlagate?

Da bi se pokrajinske politične in upravne službe organizirale po mrežnem načinu delovanja. Politično središče enotne pokrajine bi bilo locirano na nekem simbolnem mestu (lahko v Štanjelu), kjer bi zasedal Svet pokrajine,

Foto IG

ostale upravne službe pa bi v skladu s področnimi pogoji bile mrežno razporejene po celotni Primorski. Saj v dobi modernih komunikacij ni več pomembno, kje si. Učinki takšnih ustanov v perifernem lokalnem okolju pa so izredni. Pa tudi stroški s tem niso nič višji, pa tudi če bi bili, je učinek na okolje bistveno večji. Prav pri prenosu pristojnosti iz države na pokrajine namreč obstaja velika nevarnost oblikovanja novih centrov moči. Zato je moje mnenje, da je že boljše, da ostane vse v Ljubljani: boljše tako, kot pa da dobimo nove pomembneže na drugem kraju s še slabšo skrbjo za vse nas.

Torej moj predlog je, da se obstoječi predlog pokrajinske zakonodaje ne sprejme in da se temeljito in še enkrat trezno in brez političnega kupčkanja opravi racionalna razdelitev Slovenije. In pri tem moramo Primorci stopiti skupaj in se zediniti za enotno Primorsko. To je naša zadnja priložnost za Primorsko in Primorci, kajti "Narod si bo pisal sodbo sam..."

Kmetijski sektor, vinogradništvo ter rastoča mala industrija: kako bi razčlenili prihodnost komenskega prostora v luči razvoja omenjenih področij?

Kras je že sam po sebi poznan po teranu, pršutu, ne nazadnje tudi po kraškem medu. Čeprav so ti proizvodi poznani po Evropi, se dobro zavedamo, da pridelava velikih količin ni v našem dometu: ciljati moramo zato na kakovost. Pomemben adut je okolje, ki nas obdaja: Kras postaja iz dneva v dan bolj cenjen.

Po načelu kakovosti se razvija zato kmetijski sektor, sledi mu tudi turistična ponudba, ki ne temelji zgolj na Štanjelu kot osrednji zanimivosti. Spodbuditi je treba turistični razvojni potencial tudi preostalega območja.

Kakšno spodbujevalno vlogo lahko odigra v zvezi s tem Občina?

Občina lahko največ stori na področju promocije, za katero se že itak zavzemajo posamezni ponudniki. Z zadovoljstvom opažam, da so se ti že povezali v razvojno turistično in kulturno društva, kar pozitivno učinkuje na same vasi. Skupno nastopanje je gotovo pot, ki vodi do večjega

Prizadevamo si, da bi Štanjel dobil pomembnejšo vlogo tako v primorski kot tudi v čezmejni in srednjeevropski razsežnosti. Prav bi bilo torej, ko bi v Štanjelu namestili eno od visokošolskih ustanov, ki bi bila povezana z bogato arhitektonsko dediščino in kulturno zapuščino cenjenega domačina in rojaka Maksa Fabianija. Že pred leti smo dali pobudo, da bi v tem kraju v navezi z novogoriško politehniko domoval podiplomski študijski program restavratske arhitekture, ki ga v Sloveniji še ni. Tehnične okoliščine za zdaj še ne omogočajo takega načrta, prepričani pa smo, da bomo to željo v prihodnjih letih izpeljali. Pozitivno je že vsekakor, da se je število prebivalcev Štanjela v zadnjih letih podvojilo.

Kaj se je po vstopu Slovenije v EU spremenilo? Morda etnična sestava vaših občanov...?

Ali je res, da se je pri vas nastanilo določeno število italijanskih državljanov, predvsem zamejcev?

Na to tematiko smo zelo občutljivi: ko se tuja družina preseli k nam, že mislimo, da je pol vasi potujčene. (Smeh) Brez šale; pri nas se je nastanilo le nekaj novih družin, lahko jih preštejemo deset v celi občini, tako večjih, korenitejših sprememb nismo opazili. Ne bi rad ustvaril panike, a lahko potrdim, da sta pri nas tudi dve angleški družini...

Nekaj več pa je primerov mladih družin zamejskih Slovencev, ki so si v naši občini uredili domovanje: tega smo veseli. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo se torej ni nič bistvenega spremenilo. Vstop Slovenije v schengenski prostor in posledični prost pretok ljudi pa bosta s seboj prinesla nekaj več novosti. Prost pretok blaga so naši podjetniki tačas že nekoliko izkoriščali: padec meje pa bo nedvomno olajšal vsakdan vseh naših občanov.

V kakšno smer se bo Kras odzlejal razvijal?

Nadaljevali bomo po poti, ki smo jo že pred časom ubrali: še naprej bomo podpirali unikatne naravne dragocenosti Krasa, spodbujali bomo gospodarske in obrtne dejavnosti našega področja; hkrati bomo uvedli nove vsebine, ki bodo skladne z znosnimi možnostmi komenskega prostora in ne bodo zato zanj energetsko potratne ter z naravovarstvenega vidika nevarne.

Želimo skratka ohraniti, kar imamo, in v tej luči sočasno razvijati potencialne razsežnosti našega okolja.

Ali po vstopu Slovenije v schengenski prostor načrtujete posebno sodelovanja z obmejnimi občinami na italijanski strani?

Dokaj uspešno smo že sodelovali s čezmejnimi občinami v sklopu vseh predpristopnih programov; po vstopu Slovenije v EU se je ta čezmejna naveza okrepila. Naj navedem uspešno Interreg pobudo z naslovom Kraški okraj, ki se je pred kratkim zaključila: predlaganih je bilo kar nekaj smernic za načrtovanje skupnih pobud in storitev, predvsem glede urejanja prostora in infrastrukture ter turistične ponudbe. Kaj in kako bo v prihodnje, bo sproti pokazala vsakdanja praksa.

Ali bi kot župan privolili na ustanovitev - denimo - italijanske osnovne šole v primeru, da bi število občanov italijanske narodnosti v vaši občini naraslo? Nekateri, predvsem v zamejstvu, se namreč bojijo, da se bo celoten Kras po padcu meje poitalijančil.

Mislím, da je to čista teorija. Take nevarnosti ne slutim, saj naš prostor ima navsezadnje tudi določene omejitve. S podobnimi vprašanji smo se spopadali že v času predpristopnega sporazuma med Slovenijo in EU glede režima nepremičnin: dejstva pa so pokazala, da so bile bojazni neupravičene in odvečne. Resnih nevarnosti tudi v tem primeru ne vidim, tudi zato, ker komenski prostor ni etnično mešan: naš položaj je namreč z razliko od območja primorskega bistveno drugačen. Novi občani katerekoli narodnosti se bodo morali prilagoditi tukajšnjim razmeram. Kaj šele, da bi iz državnega proračuna črpali sredstva za ustanovitev šole s tujim učnim jezikom...

Kako bi ocenili položaj občine z demografskega vidika?

Demografski podatek je dober, čeprav je starostna stopnja naših občanov nekoliko višja kot drugod po Sloveniji. To nas sili v izpolnitev določenih oskrbovalnih nalog in politika mora temu družbenemu kazalcu nuditi ustrezno pozornost. Zadovoljni pa smo predvsem s podatkom, ki priča, da se mladi veliko manj selijo iz tega prostora kot v preteklosti.

Igor Gregori

SV. IVAN Ob 150-letnici posvetitve cerkve

Uvod z božičnim sejmom

V nedeljo, 2. decembra, je bilo vzdušje v spodnjih prostorih Marijinega doma pri Sv. Ivanu res pestro in razposajeno. Kot napovedano, je tam potekal božični dobrodelni sejem, s katerim slovenska domača župnijska skupnost začenja niz pobud ob bližnji 150-letnici posvetitve sedanje župnijske cerkve, ki jo bodo pri Sv. Ivanu obhajali junija prihodnjega leta. Na mizah so se številnim domačinom, pa tudi mnogim prijateljem, ki jih je sejem privabil iz drugih predelov Trsta, ponujali najrazličnejši izdelki, s katerimi je v decembrskem predbožičnem času mogoče osrečiti prijatelja ali sorodnika: lepe ročno izdelane voščilnice in okraski, vezene torbe, tekstilni izdelki, ogrlice, igrače, domače pecivo in tudi knjige so samo čakale na kupce. Ti pa so se odzvali vabilu, tako da je že v dopoldanskih urah marsikaj pošlo (naj omenimo, da je bil sejem odprt tudi popoldne, ko so na svoj račun prišli še mali

mentorstvom gospe Ide Klarič in Boži Kocijančič. Tu je treba omeniti zlasti lepe jaslice, ki jih je ob odprtju sejma blagoslovil ka-

nika. Prva od teh pobud bo 22. decembra, ko bo v svetoivanski cerkvi nastopil MePZ Hrast iz Dobrodoša.

Kratki

Skavtska predstava v športni dvorani Palachiarbola v Trstu

Letošnje leto, v katerem so skavti celega sveta praznovali stoletnico skavtstva, se počasi izteka in z njim tudi pobude, ki so obeležile to pomembno obletnico. Tržaške skavtske organizacije pa pripravljajo še dva večja podviga v mesecu decembru, ko se bodo ponovno srečali vsi skavti, ki delujejo v tržaški pokrajini, ter v svojo sredo povabili še brate in sestre iz celotne Furlanije Julijske krajine. Prva pobuda je bila na vrsti v nedeljo, 2. decembra, ko je bila v športni palači v Palachiarboli v Trstu skavtska predstava, namenjena vsem članom skavtskih organizacij, predvsem pa prijateljem, sorodnikom in tistim, ki so želeli spoznati delovanje skavtstva. Kdor se je predstave udeležil, je lahko "... plesal po gozdu skupaj s pikapolonicami in se v džungli igral z volčiči, na taboru z izvidniki in vodnicami doživel kako pustolovščino in skupaj z njimi odkrival lepote narave, prehodil del poti z roverji in popotnicami ter skupaj z njimi odkrival, kaj pomeni služiti". Program predstave so oblikovale same skavtske enote, pri tem pa sta sodelovala tudi oba klana Slovenske zamejske skavtske organizacije-Trst Kras'n klan in Uč'n klan, ki so s klanom Fuoco z Opčin predstavili publiki svoje doživljanje poti in služenja v klanu. / jc

Odprtje razstave Jožeta Cesarja

Slovensko stalno gledališče se je na pobudo Vojka in Sergeja Cesarja z navdušenjem odzvalo, da počasti 100-letnico rojstva njunega očeta, slikarja in scenografa Jožeta Cesarja, saj je bil kot scenograf tudi pogost sodelavec naše ustanove in je podpisal scenografijo številnih predstav, ki jih je v večini primerov režiral velikan in ustvarjalni vulkan zgodovine našega teatra, režiser Jože Babič. Otvoritev je potekala v atriju Slovenskega stalnega gledališča v petek, 14. decembra, ob 19.30 pred premiero Cankarjeve drame Romantične duše v produkciji SNG Drama Ljubljana. Cesar se je rodil leta 1907 v Trstu in tu umrl leta 1980. Po končani obvezni šoli se je zaposlil kot skladiščnik v tržaškem pristanišču. V letih pred drugo svetovno vojno so ga italijanske oblasti večkrat priprle zaradi prosvetnega in političnega dela. Med vojno je aktivno sodeloval v NOB. Slikarstva se je učil kot samouk pri Avgustu Černigoju. Po drugi svetovni vojni je postal prvi scenograf obnovljenega Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, občasno pa je pripravljval scene za Opero in Mestno gledališče v Ljubljani ter za razna gledališča v nekdanji Jugoslaviji. Ukvarjal se je tudi z likovno opremo in ilustracijo.

ZAŠČITNI ZAKON V občinski izpostavi v ul. Giotto

Tudi v Trstu so začeli izdajati dvojezične osebne izkaznice

"S torili smo dobro in pravo stvar. Dolga leta smo se v Trstu raje prepirali glede dvojezičnosti, namesto da bi razpravljali npr. o gospodarskih perspektivah. Prepričan sem, da je priznanje tako italijanske manjšinske st-

spremljale polemike; s tem je Trst pokazal veliko zrelost." Tako je spregovoril tržaški župan Roberto Dipiazza v sredo, 12. decembra, nekaj po pol osmih, ko je upokojeni novinar Primorskega dnevnika, Sergij Premru, prvi v tržaški občini,

nekega dne delil dvojezične osebne izkaznice", je dejal Premru, za katerega je bila slovesnost v občinski izpostavi na ul. Giotto vsekakor dogodek, ki bi se moral kazati kot povsem normalne narave, ne pa izredne.

samo v okolici."

Na slovesnosti so bili prisotni tudi vladni podtajnik Ettore Rosato, generalni konzul RS Jože Šušmelj in tržaški prefekt Giovanni Balsamo. Za podtajnika Rosata ima izdaja dvojezičnih osebnih izkaznic v luči skorajšnjega padca meje posebno simbolno veljavo. "Z današnjim dejanjem ovrednotimo to, kar nas povezuje", je dejal. Rosato je tudi spomnil, da bodo elektronske dvojezične osebne izkaznice na razpolago po vsem državnem ozemlju, hkrati se je zahvalil tudi notranjemu ministrstvu, prefekturi in rimski univerzi Tor Vergata, ki je ponudila strokovno pomoč pri odstranjevanju tehničnih težav. "Ravno zato bo v prihodnje možno rešiti še ostale tehnične ovire, kot na primer pravilno zapisovanje podatkov pri bančnih kodah in podobno." GK Jože Šušmelj pa je z zadovoljstvom ugotovil, da se tudi v Trstu začneja udeleževati zaščitni zakon: pričakovati je, da bodo odslej izvajana še ostala določila zakona št.38. Prefekt Balsamo pa je poudaril, kako se z izdajo dvojezičnih osebnih izkaznic začneja novo obdobje dejanskega sodelovanja.

IG

Foto Kroma

varnosti v Sloveniji kot slovenske v Italiji pozitivno: pozabiti ne gre, da je slovenska manjšina po kraških vaseh hkrati večina. Zadovoljen sem predvsem zato, ker izdajo dvojezičnih osebnih izkaznic in hkratnega izvajanja zaščitnega zakona niso

imel v svoji listnici nov dvojezični dokument v elektronski obliki. Premru je v krajšem pogovoru obudil spomine na čase, ko so ga vrstniki na cesti in v šoli zmerjali zaradi narodnega porekla. "Težko bi si tedaj predstavljal, da bo tržaški župan

Poleg Premruja so stari dokument nadomestili z novim tudi občinski svetniki Iztok Furlanič, Stefano Ukmar in Igor Švab, ki je med drugim pozval vse Slovence tržaške občine, "naj masovno zaprosijo za dvojezično osebno izkaznico, kar bo potrdilo slovensko prisotnost tudi v mestu in ne

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP. in MePZ SV. JERNEJ - OPČINE

vabita na

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

na Božič, 25. decembra, ob 18. uri,
v župnijski cerkvi na Opčinah.

Sodelujejo: OPZ in MIDPS Vesela pomlad - vodi Mira Fabjan, MoPZ Tabor - vodi Michela Šimac, MoPS Sv. Jernej - vodi Janko Ban in MePZ Sv. Jernej - vodi Janko Ban. Božično misel bo podal Ivan Peterlin

SLOMSKOVO DRUŠTVO IZ SV. KRIŽA PRI TRSTU
v sodelovanju s SKD VESNA

vabi na

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

v nedeljo, 23. decembra, ob 17. uri,
v cerkvi v Sv. Križu

BOŽIČNO VOŠČILO 2007

Božič je tu. Mesto je praznično razsvetljeno. Tudi naše vasi v Bregu in na Krasu se odejajo v okrasje, polno fantazije, in oznanjajo bližnje praznike po številnih lučeh, ki z zvonicov naših cerkva svetijo na naše domove. Zares, to je praznik luči.

Dogodek Jezusovega rojstva, ki je v Devici Mariji postal človek z nami in za nas, osvetljuje naše življenje z upanjem. V Njem smo se tudi mi ponovno rodili kot Božji otroci, ki jih Bog ljubi; On nam oznanja, da smo si bratje; On nas uči, da se moremo v moči solidarne ljubezni zanesti na pomoč bližnjega. On je tudi tisti, ki nas spremlja in podpira na poti, ki nas vodi k Bogu, ker ljubimo brate.

Ne smem pri tem pozabiti, da te dni dokončno padajo meje med dvema državama, med Slovenijo in Italijo. To je zgodovinski dogodek, ki ga moramo z veseljem pozdraviti. Gotovo bo pripomogel, da bosta med dvema narodoma, ki stalno živita na tem ozemlju, nastale nove izkušnje prijateljstva, dialoga in sodelovanja.

Vsem vam naj gre moje prisojčno voščilo: Blagoslovljen Božič. Dnevi novega leta, ki se nam približuje, pa naj bodo polni miru.

Evgen Ravignani, tržaški škof

DŠI Gost dr. Sandi Sitar
Josef Ressel in
ladijski vijak

Ali je bil Josef Ressel res prvi izumitelj ladijskega vijaka? Na to vprašanje je v ponedeljek, 3. decembra, na večeru Društva slovenskih izobražencev skušal odgovoriti dr. Sandi Sitar, ki je v Tehniškem muzeju v Bistri uredil razstavo o svojevrstnem izumitelju ob 150-letnici njegove smrti. Ressel se je rodil na Češkem; oče je bil Nemec, mati pa Čehinja, njegova življenjska pot je sovpadala z obdobjem romantike. To ni bil le čas razcveta literarne umetnosti, saj sta tudi industrijski in tehnološki svet doživljala pravi preporod, je dejal predavatelj. Cesarska štipendija je mlademu Josefu omogočila šolanje na gozdarski akademiji blizu Du-

naja, nakar se je Ressel kot gozdni inženir zaposlil na Slovenskem in v Trstu, kjer je izbral ustrezne vrste lesa za ladjedelniške potrebe. Večplastna Resselova zanimanja so obrodila okrog trideset izumov, od katerih je izumitelj deset patentiral: izboljšal je delovanje proizvodnih strojev, stiskalnice za denar in olje, ladijskih topov in pluga. Kot gozdarski inženir se je zavedal naravovarstvene funkcije gozda, posvečal pa se je tudi pogozdovanju Krasa, Primorske, Dolenjske, Istre in Dalmacije. Zanimal se je tudi za ekonomske vede, obnovljive vire energije in že svojčas je prekoval porast prometa pristanišč na severnih morjih. Ressel pa si je najbolj prizadeval

za uveljavitev svoje zamisli o ladijskem vijaku, ki ga je patentiral v Avstro - Ogrski, ni pa mu uspelo ga izvoziti drugam po Evropi: to je v bistvu razlog, zaradi katerega Resselovega očetovstva ladijskega vijaka ne priznavajo v Franciji, Skandinaviji in Veliki Britaniji; drugače je v ZDA, kjer so naši sonarodnjaki v Cleeve-landu dosegli Resselovo uveljavitev. Okoliščine okrog te zago-

netke niso povsem jasne, kajti pred Resselom je že veliko izumiteljev začelo raziskovati različne možnosti podmorskega ladijskega pogona, veliko iznajditeljev pa je po Resselu načrt o ladijskem vijaku izboljšalo: "Res pa je, da je bil Ressel prvi, ki je zgradil ladjo z vijakom in nanjo vkrcal potnike; prej kot ostali je tudi vnaprej napovedal svoj poizkus," je dejal dr. Sitar.

DOLGA KRONA Sejem Agromina

Predstavili so se obmejni pridelovalci

Načrt Agromin je v prenovljenih prostorih Centra za promocijo in izdelkov in Dolgi Kroni pri Dolini doživel v petek, 7., in soboto, 8. decembra, svojo predzadnjo etapo: sklepni del Interreg projekta je bil v sredo, 19. decembra, v Zgoniku. Cilj načrta Agromin, ki je nastal v sodelovanju med Kmečko zvezo in Obalno samoupravno skupnostjo italijanske narodnosti Koper, je bil ovrednotiti tipične pridelke in izdelke čezmejne območja: to je prišlo lepo do izraza na Dolgi Kroni pri Dolini, kjer je potekal dvodnevni sejem, pri katerem so sodelovali pridelovalci vina, olja, sira, zelenjave in kulinaričnih dobrot z obeh

strani meje. Bil je pravi praznik enogastronske kulture našega prostora, ki lahko v prihodnje še bolj uspeva kot doslej. Predsednik tržaške Kmečke zveze Alojz Debelis je nakazal recept za še bolj smotrni razvoj tega dragocenega sektorja našega gospodarstva, ki mora zaradi majhnosti teritorija ciljati edinole na kakovost svojih živilskih pridelkov. V tej luči je treba naravnati tudi sodelovanje manjšinskih pridelovalcev v Italiji in Sloveniji: predsednik Obalne samouprav-

ne skupnosti italijanske narodnosti iz Kopra Sandro Cravani je namreč v svojem nagovoru razmišljal o mrežni sinergiji med obalno istrskimi in kraškimi kmeti, "ki so današnji negovalci teritorija in hkrati čuvarji kulturnega izročila našega prostora"; v njem se namreč "zrcalita trdnost kraške zemlje in blagost mediteranskega sveta", je pristavila dolinska županja Fulvia Pre-

molin in dodala, da bo prihodnji padec meje spodbujal skupna soočanja glede skupnih problemov: "To bo način za obojestransko rast." Predstojnik deželne urada za evropske politike, Giorgio Tessarolo, ki je med drugim zastopal tudi deželne odbornike Franca Jacoba, pa je posebno pozornost namenil sklepni oceni projektiranja v skladu z evropskim programom Interreg

III. A, ki se je končal lani: "Nov evropski operativni program, Cilj 3, bo do leta 2013 z dodatnimi sredstvi podkrepil dosedanje sinergično prakso na različnih področjih", je najavil Tessarolo. O uspešnosti programa Interreg je spregovoril tudi generalni konzul Republike Slovenije Jože Šušmelj. "Na podlagi prvega proračuna je nastalo 400 načrtov, od teh je bila polovica že uresničena. Sodelovanje na področju kmetijstva in okoljevarstva bo s prihodnjimi sredstvi dobilo dodatnega zagona", je dejal diplomat. V imenu tržaške trgovinske zbornice je spregovoril Walter Stanissa, ki je zagotovil smotrno podporo TT pri reševanju problemov našega teritorija.

Po uradnem delu je končno nastopil trenutek slastnih pokušenj agroživilskih dobrot, ki so jih pridelovalci nudili številnemu občinstvu na svojih stojnicah. Predstavitev tipičnih pridelkov in izdelkov je vodil novinar Stefano Cosma v sodelovanju z enologom in sodelavcem KZ Mariom Gregorijem. Sledili sta še dve vodeni degustaciji: Giovanni Degenhart je s pomočjo Miloša Čotarja razkril značilnosti domačih različic ekstrasdevskega oljčnega olja, Iztok Klenar pa je v duu z Mariom Gregorijem vodil degustacijo domačih vin. Petkov kulturni spored je sooblikoval MePZ Valentin Vodnik pod vodstvom Anastazije Purič. Na sejmu so tudi predstavili Slovensko-italijanski in italijansko-slovenski slovar proizvodnih usmeritev primarnega sektorja, ki je eden izmed doseženih rezultatov načrta Agromin, sestavljen pa ga je koordinator tehničnih vsebin projekta Mario Gregori.

IG

Foto IG

TRŽAŠKA ŠKOFIJA Obisk sodelavcev Generalnega konzulata RS

Škof Ravignani poudaril pomen bogoslužja v materinščini

Na povabilo tržaškega škofa Evgena Ravignanija je generalni konzul Republike Slovenije Jože Šušmelj s sodelavci obiskal sedež tržaške škofije. Zelo prisrčnemu sprejemu pri škofu Ravignaniju sta prisostvovala tudi škofov vikar za slovenske vernike Franc Vončina in duhovnik Dušan Jakomin. Škof je predstavnik konzulata sprejel v obnovljeni osebni kapeli v škofiji, ki jo je leta 1914 postavil zadnji slovenski škof v Trstu Andrej Karlin. V lepi slovenščini je škof predstavil delovanje škofije, poudaril je prisrčnost, s katero je vedno sprejet med slovenskimi verniki, sodelovanje s slovenskimi škofijami ter pomembnost

Z leve: g. Dušan Jakomin, konzul Božidar Humar, tržaški škof Evgen Ravignani, generalni konzul Jože Šušmelj, Slavica Tavčar, konzulka Tanja Mijač in Alice Visintin

zgodovinskega trenutka odpravljanja meje. Dušan Jakomin pa je orisal izgradnjo kapelice, ki jo je zasnoval arhitekt Vurnik iz Ljubljane, zgradila pa znana

tržaška slovenska gradbenika Martelanc in Caharija s sodelavci. V sosednji sobi so tudi slike slikarke Helene Vurnik, arhitek-

tove žene. Škof je predstavil tudi sprejemnico, v kateri so portreti njegovih predhodnikov v tržaški škofiji, med katerimi je bilo tudi več Slovencev. Generalni konzul se je škofu zahvalil za veliko pozornost in skrb, ki ju vedno izkazuje do slovenskih vernikov, izrazil je tudi za skrbjenost zaradi pomanjkanja slovenskih duhovnikov, na celotnem ozemlju, kjer živi slovenska manjšina, zlasti v Benečiji in v Trstu, saj je bogoslužje v maternem jeziku temelj za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika in manjšine. Generalni konzul je omenil škofu tudi zamisel, da bi v naslednjem letu, ko bo 500-letnica rojstva Primoža Trubarja na takratni škofijski palači v ulici Castello, ki je sedaj v lasti italijanske države, postavili spominsko ploščo v spomin na bivanje Trubarja pri škofu Bonomu v Trstu.

Obvestilo

Slovenski kulturni klub in MOSP razpisujeta ob dnevu slovenske kulture: LIKOVNI, FOTOGRAFSKI in LITERARNI NATEČAJ ZA MLADE (do 30. leta starosti) IZ ZAMEJSTVA. Tema in tehnika sta prosti. Kdor želi, lahko ustvarja na temo: "Kje domovina si?" (Duma, O. Župančič, ob 130-letnici rojstva). Dela morajo biti podpisana le s psevdonimom; ime, datum rojstva in telef. številka avtorja pa naj bodo v priloženi zaprti kuverti z istim psevdonimom. Dela lahko oddate v uradih Slovenske prosvete (pon.-pet., 9.-17.) ali po pošti: ul. Donizetti 3, 34133 Trst, do 31. januarja 2008. Literarne prispevke lahko pošljete na: rast_mladika@hotmail.com. Dodeljene bodo 4 nagrade za vsako kategorijo (komisija bo podelila eno nagrado za absolutnega zmagovalca v vsaki kategoriji in po eno za najboljšo delo za starostni skupini med 13. in 19. letom in med 20. in 30. letom; četrto nagrado v vsaki kategoriji bo podelila publi-

ka). Razglasitev zmagovalcev in nagrajevanje bosta v ned., 10. februarja, zvečer.

Darovi

Za cerkev v Bazovici v spomin na pokojnega Silvestra Ražema daruje domača družina 20.00 evrov. **V spomin** na pokojne starše daruje Marija Ferluža Udovič 100,00 evrov za Misijonski krožek Rojan.

Znamke vseh vrst

Ponovno se oglašam zvestim in novim sodelavcem za zbiranje znamk v korist slovenskih misijonarjev. Akcija se uspešno nadaljuje, zato se še enkrat priporočam vsem, ki se zanimajo za pomoč našim skrbnim misijonarjem. Obenem pa vsem voščim in želim srečen Božič ter obilo blagoslova in božjega varstva v novem letu 2008!

Saksida Franc
ul. Biasoletto 125
34142 Trst - Italija

OPZ LADJICA in MIPZ LADJA, ŽPZ DEVIN
in FANTJE IZ POD GRMADE

vabijo na

koncert božičnih pesmi
POGLEJTE, ČUDO SE GODI

na Štefanovo, 26. decembra, ob 17. uri,
v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu

Oprema

Trst

Vošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
v zamejstvu in matični domovini vesel Božič in
srečno Novo leto 2008

Trst - Ul. S. Cilino 95 - Tel. 040.54390

SDEZ URES
Slovensko delatno
gospodarsko združenje
www.sdgz.it

SERVIS
www.servis.it

EUROSERVIS
www.euroservis.eu

**VSE NAJBOLJŠE IN OBILO
USPEHOV V LETU 2008**
vsem našim članom, strankam,
partnerjem, prijateljem
in bralcem

**ORBITNO PODJETNIŠKI
SERVIS KOPER**
servis.koper@gmail.si

**EVROPSKI
CENTER**
www.euroservis.eu

praznjenje greznic in čistilnih
naprav, čiščenje odtočnih
kanalov z vodnim pritiskom,
pregledi s tv kamero,
zidarska dela

ORBITNA CONA ZGONIK,
PROSEŠKA POSTAJA 29/C, 34010 TRST
tel. 040 2528113; fax 040 2528124
e-pošta: info@danev.it

Tecno
outsili sas
di Norma Tretjak & C.

ŽELEZNINA, ORODJE, STROJI ZA POLJEDELSTVO

OPČINE
Proseška 7, tel. - fax 040 212397

TAC s.a.s.
Gruden Matej in C.
GRADBENI MATERIAL
SESLJAN 24/I, tel. 040.299259

Vošči
vesel
Božič in
srečno
Novo leto

pizzeria - bar - gostilna

»VETO«

Peč na drva
TIPICNE
DOMAČE JEDI,
DIVJAČINA...

DEBENJAK NADA snc

• ob torkih zaprto

OPČINE - Proseška ulica 35 - Tel. 040.211629

DRUŠTVO CELLO&MUSIC

vabi na koncert

"BREZ MEJA"

Vasja Legiša - violončelo
Giacomo Fuga - klavir

Dvorana Igo Gruden v Nabrežini
v soboto, 22. decembra 2007, ob 20. uri

Na sporedu: Beethoven, Schumann, S. Fuga, Škerjanc, Cassado'

Vstop prost!

Koncert je posvečen padcu meja, ki je na tem koncu
posebno občuten s strani slovenske manjšine.

S PRISPEVKOM OBČINE DEVIN NABREŽINA

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
in ŽUPNIJA SV. JAKOBA AP. V TRSTU

vabita na

ORGELSKI KONCERT
LETOŠNJIH DIPLOMIRANCEV
MIRKA BUTKOVIČA IN MATEJA LAZARJA

Koncert bo v župnijski cerkvi sv. Jakoba ap. v Trstu,
v nedeljo, 30. januarja, ob 18. uri

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi pevovodjem, organistom,
pevkam in pevcem ter njihovim družinam
blagoslovljen Božič
in srečno Novo leto 2008.

SKLAD MITJA ČUK
IN VZGOJNO ZAPOSLOVITVENO
SREDIŠČE MITJA ČUK ONLUS

voščita vsem, ki podpirajo
njuna prizadevanja,
vesel Božič in srečno
novo leto 2008!

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE V TRSTU
ob obletnici uveličenja Božjega Sina

**ŽELI VSEM SVOJIM ROJAKOM
BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN
VSE DOBRO V NOvem LETU 2008**
ter vabi vse vernike k skupnemu obhajanju božične
skrivnosti, ki bo v cerkvi Novega sv. Antona
v sredo, 26. decembra, ob 16. uri.
Vodil jo bo koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak

Vsem dragim Slovenkam
in Slovencem
globoko doživete
božične praznike,
zdravja, zadovoljstva
in uspeha v novem
letu 2008 želi
IGOR ŠVAB
tržaški mestni svetnik

Pekarna, slaščičarna
in sladoledarna
LEGIŠA
Vesel Božič in
srečno 2008!
Sesljan 41
Tel. 040.299147

VITAL
Servisi za podjetja
in privatnike za tržaško
in goriško pokrajino
PESEK 42
34012 Občina Dolina
Tel. 040 226868
Fax 040 226791
e-mail: vitalcoop@tin.it
www.vitalcoop.net

Trgovina in jestvin
**KUKANJA
PAVEL**
Vošči vesel Božič
in srečno Novo leto
Nabrežina 106/B
Tel. - fax 040.200172

ŽELEZNINA TERČON SAS
Vse za hišo in vrt, stroji
za domačo in poklicno
uporabo, barve in barvila,
vse za vodne in plinske
inštalacije.
NABREŽINA, 124
tel. - fax 040 200122

ŽELEZNINA IN
DROGERIJA
TERČON
vošči vam
vesel Božič
in srečno Novo leto
SESLJAN, 27/A, tel. 040 299220

AURORA
POTOVALNI URAD
AURORA
Zaupajte izkušenosti!
TRST - Ul. Milano, 20 - Tel. 040.631300 - Fax 040.365587
e-mail: aurora@auroraviaggi.com - www.auroraviaggi.com

TAC s.a.s.
Gruden Matej in C.
GRADBENI MATERIAL
SESLJAN 24/I, tel. 040.299259

Vošči
vesel
Božič in
srečno
Novo leto

Società finanziaria per azioni
Finančna delniška družba

*Želimo Vam
obilo svetlih trenutkov
ob prihajajočih
praznikih*

Borut Pahor bo morda kandidiral za predsednika vlade

Janez Janša se je opravičil političnim zapornikom

V Sloveniji se vzdusje pred božičnimi in novoletnimi prazniki kaže v razkošnih razsvetljavah javnih prostorov, ulic in trgovin, pa tudi v nakupih daril, ki jih tisti, ki finančno zmorejo, namenjajo svojim dragim. V politiki pa, kot da je nastalo nekakšno izredno stanje, v katerem opozicija srdito napada celotno dejavnost in vse ukrepe, ki jih sprejema vlada. Sodeč po burnih dogodkih, ki potekajo v strankah in v razmerjih med njimi, se zdi, da je predvolilna kampanja za parlamentarne volitve jeseni leta 2008 že zdaj dosegla vrhunec. Nekatere politične stranke tudi etiko in moralo podreajo svojim ciljem. Tak primer nazorno izhaja tudi iz praznovanja nedavnega dneva človekovih pravic v Sloveniji. Na državni proslavi v ljubljanskem Cankarjevem domu je premier Janez Janša v svojem govoru glavne misli namenil političnim zapornikom, ki jih je režim zaprl v obdobju med leti 1945 do 1990. Opozoril je, da je leta 1988, ob razglasitvi svetovnega dne človekovih pravic, "ta pojem obšel Slovenijo". V letu 1948, ko je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela splošno deklaracijo o človekovih pravicah, so v Sloveniji aretirali 6.985 ljudi, ker so domnevno delovali proti državi. Na-

slednje leto, ko so civilizirane države uveljavile določila deklaracije o človekovih pravicah v svojih pravnih aktih, pa je tajna politična policija aretirala kar 8.762 ljudi. Predsednik vlade je naglasil, "da politična represija ob koncu druge svetovne vojne in v dolgem obdobju po njej ni imela temeljev v odporu zoper okupatorje, temveč je šlo za revolucijo in razredni boj. Šele z osamosvojitvijo Slovenije leta 1991 je bilo konec takih groženj." Janez Janša je storil tisto, kar bi kdo od najvišjih predstavnikov države moral napraviti že mnogo let prej. V imenu slovenske države se je namreč opravičil vsem preživelim političnim preganjanjem v drugi polovici dvajsetega stoletja. Dejal je: "Vsem, ki ste živi in me slišite, izrekam tudi priznanje. Želel bi si, da za temi besedami stoji sleherni državljani in državljanka Slovenije. Bilo je krivično, kar so vam storili. Imeli ste prav. Tisti, ki so vam sodili in vas preganjali, pa so ravnali narobe. V nasprotju s tedanjim obdobjem pa je sedanja država Slovenija utemeljena na človekovih pravicah." Opravičilo predsednika vlade in njegovo priznanje političnim zapornikom med leti 1945 do 1990 je bilo zagotovo eno najpomembnejših dejanj v sloven-

ski politiki in državi v iztekajočem se letu 2007. Toda nihče v opoziciji tega ni priznal. Janšo in njegov govor ob svetovnem dnevu človekovih pravic so celo poskušali osmešiti, vladno pa obtožili, da poskuša prikriti današnje kršitve človekovih pravic ter da bo govor predsednika vlade izrabila za svoje politične potrebe. Zanimanje, vendar tudi mnoge pomisleke in kritike je povzročila napoved Boruta Pahorja, predsednika stranke Socialni demokrati, da bo v primeru uspeha stranke na parlamentarnih volitvah jeseni leta 2008 kandidiral za predsednika vlade. Mnogi menijo, da je ta napoved prezgodnja in politično premalo pretehtana. Pri tem opozarjajo, da še ni gotovo, katera politična stranka ali blok bosta zmagovalca volitev, zato se Borut Pahor ne bi smel že zdaj potegovati za položaj novega premiera. Na svoji domnevni poti do zmage na parlamentarnih volitvah bo imel več vplivnih in izkušenih nasprotnikov, kot so zlasti Janez Janša, predsednik stranke Zares, Gregor Golobič, nekoč tesen sodelavec predsednika države dr. Janeza Drnovška, ter Bojan Šrot, novi predsednik SLS. V okvir predvolilne kampanje sodi tudi ponovna grožnja demokratične stranke upokojencev, da bi ute-

gnila kmalu izstopiti iz vladne koalicije.

V vladi zatrujejo, da je Slovenija dobro pripravljena na predsedovanje EU v prvih šestih mesecih leta 2008. Pri tem so ji pomoč zagotovili vse večje države članice povezave in njeni organi v Bruslju. Prvi večji dogodek v predsedovanju Slovenije EU bo 8. januarja leta 2008 v Ljubljani. Tam bo srečanje slovenske vlade s člani evropske komisije.

Zaskrbljenost v Sloveniji zaradi visoke inflacije in naraščanja cen živil

Naraščanje inflacije in višanje cen sta skalila tako imenovani veseli december, ki se konča z božičnimi in novoletnimi prazniki. Inflacija v Sloveniji je dosegla stopnjo 8,7 odstotka in je najvišja od držav na območju evra. Po novem letu napovedujejo nove podražitve mleka, mesa, električne energije, olja, moke in morda še drugih živil. Vlada pa še odlaša s politiko in ukrepi zoper inflacijo.

Med aktualnimi dogodki omenjamo, da kapitalška naveza pivovarne Laško, ki obvladuje že skoraj vse časnike in v njih uveljavlja usmeritve in interese politične leve v Sloveniji, poskuša prevzeti tudi teden Mag. Časnikarji te publikacije so se uprli nameri nadzornega sveta dnevnika Delo, ki je lastnik Maga. Proti prevzemu znanega in vplivnega tednika so protestirali posamezni časnikarji, vendar tisti, ki so podpisali petico zoper Janeza Janšo in njegove domnevne poizkuse cenzure medijev, molče. Nova revija zbira podpise proti sovraženemu prevzemu tednika Mag.

Marijan Drobež

Kratke

Velika knjiga pregovorov

Med novimi založniškimi uspehi v Sloveniji je tudi Velika knjiga pregovorov, ki jo je izdala Založba jutro. Gre za najobširnejše tovrstno delo doslej v slovenskem jeziku. V knjigi je zbranih nad 12 tisoč pregovorov, ki so urejeni v 450 vsebinskih sklopov. Izhajajo iz osemdesetih narodov oz. ljudstev na vseh celinah. Velika knjiga pregovorov - zbral jih je in delo uredil Janez Stupica - je lahko dober priročnik za učitelje, profesorje, učence, dijake, študente, govornike, pisatelje, politike, časnike in ljubitelje iz vseh slojev. Velika knjiga pregovorov stane pri Založbi jutro v Ljubljani 44 evrov.

Okoli 81% Slovencev zaradi širitve schengenskega prostora ne bo povečalo števila potovanj v tujino

V Sloveniji so z velikim zadovoljstvom sprejeli vključitev države v schengenski brezmejni prostor. Poudarjajo, da bo ta vključitev pomembno dejanje za nadaljnje utrjevanje vloge in ugleda Slovenije v EU, pa tudi v širšem mednarodnem okolju. Nov dosežek pa, kot kaže, ne bo občutneje vplival na obseg in število potovanj državljanov v tujino, tudi ne v države članice povezave. To izhaja iz ankete, ki jo je na svoji spletni strani objavil največji slovenski dnevni časnik Delo. Okoli 81% sodelujočih v anketi je potrdilo, da ne bodo povečali števila potovanj, 15% udeležencev pa dopušča takšno možnost. Takšni rezultati ankete so bili pričakovani, saj so bila potovanja Slovencev v tujino tudi doslej mogoča brez večjih formalnosti, v večino držav celo brez vizuma.

Slovenskim zdravnikom za okoli tretjino višje plače

Vlada se je lotila urejanja perečih problemov in razmer v zdravstvu, ki vzbujajo nejevoljo zdravnikov, medicinskih sester in drugega osebja, pa tudi proteste in zaskrbljenost bolnikov zaradi dolgih čakalnih vrst in slabših storitev v ambulantah osnovnega varstva, bolnišnicah in tudi v ljubljanskem Kliničnem centru. Najprej bodo povišali plače zdravnikov, in

V kategoriji petih zvezdic bo trinajst hotelskih sob Obnova gradu Otočec

Grad Otočec in območje okoli njega sta naravna in kulturna znamenitost, ki v Sloveniji poleg Bleda in Predjamskega gradu predstavlja pravi državni simbol. Upravlja ga družba Terme Krka, ki nudi vrhunske gostinske in turistične storitve. Ob tem pa se je čedalje bolj kazala nujnost obnove prostorov. Dela so pričeli sredi preteklega septembra. V kategorijo petih zvezdic bo obnovljenih 13 hotelskih sob s kopalnicami ter tri luksuzne suite. Obnovljeni bodo nadalje obe restavraciji, recepcija, terasa in drugi skupni prostori. Grad bo

dobil panoramsko dvigalo, ki bo povežalo pritličje z obema nadstropjema in s podstrešjem, kjer bodo na novo urejeni tehnični prostori. V gradu bo v prihodnje tudi trgovina s spominki. Hotel bo po novem klimatiziran. Arhitekt je pri oblikovanju notranje opreme upošteval značilnosti iz obdobja gotike in ne poznejšega baroka, kot je bil grad Otočec opremljen doslej. Otočec je znan predvsem po romantičnem gradu, biseru grajske arhitekture; stoji na otočku sredi reke Krke, gostom pa ponuja marsikaj. V začetku leta 2008 bo grad Otočec postal eden najprivlačnejših hotelov v Sloveniji. Tam imajo tudi najboljše igrišče golfa v državi.

M.

Odprto pismo

Goriška enklava na Primorskem

Izraz iz naslova sem si sposodil iz komentarja odgovorne urednice Silve Križman v Primorskih novicah 17.12.2007. V Pelhanovem Odboru za Goriško pokrajino na Primorskem menijo, da je Goriška kot enklava na Primorskem boljša izbira kot pa pristanek v ksenofobični Primorski in hkrati dvojezični, kar bi bilo nespodobno do spomina na vse primorske fašistične žrtve od duhovnikov do komunistov. Sam pa bi rad utemeljil opredelitev za Goriško enklavo na razhajanju v kulturni, družbeni in razvojnih viziji med ožjo Goriško in vso ostalo Primorsko. Goričani vidimo v padcu meje enkratno priložnost za kulturno gospodarsko

sodelovanje s slovensko skupnostjo v Italiji in doseganje sinergija na trgih Italije in Balkana. Naše poslanstvo je več narodna in več kulturna Gorica-Nova Gorica kot je slovela v preteklih stoletjih in zaceliti rane nesrečnega 20. stoletja. Mesto Gorica-Nova Gorica naj bo ponovno privlačno stičišče narodov Evrope. Izzive globalne tekme med narodi smo pripravljene sprejeti in prepričani smo, da bomo slovensko identiteto še okrepili. Ostala Primorska pa je na padec meje reagirala z strahom in povratkom na okope preteklega primorskega antifašističnega boja. Vendar so današnji časi popolnoma drugačni od tistih med obema vojnoma. Grožnja za preživetje je globalna in

zmagoviti bodo samo narodi, ki bodo sprejemali in uspešno premagovali gospodarske in družbene izzive v skupni Evropi. Naj te misli utemeljim in si zopet sposodim pisma bralcev v Primorskih novicah z dne 17.12.2007. Tajnik Zveze za Primorsko g. A. Lemut v članku Goriška regijska banka svetuje, naj se Goriško gospodarstvo za ustvarjanje nove finančno bančne ustanove nasloni na Hranilnico in Vipavi, ki se niti slučajno ne sme preseliti v N. Gorico in odklanja sodelovanje z neko tujo finančno ustanovo v Gorici. Naj pojasnim, da je ta ustanova Finančna družba KB-1909, naslednica slovenske Kmečke banke, ki je danes lastnica 40% tednika Mladine in 10% Primorskih novic in za povrh še mali delničar v prej omenjeni Hranilnici iz Vipave. Ta primer pove vse o tem kako globoka so razhajanja v razvojnih vizijah med Goričani ostalo Primorsko v Sloveniji. Ki nima vsakdanjega tesnega stika z slovensko stvarnostjo v Italiji.

In ali ne gre v isti kontekst Bevkovo zmerjanje Gorice kot zločinskega mesta za Primorco. V nasprotju z Bevki, Poljšaki in Lemuti menimo, da je Goriška edino resnično kulturno in gospodarsko stičišče Slovencev in Primorcev z obeh strani meje. Na Obali so ljudje iz notranjosti Slovenije in Jugoslavije, zato tam ne bo še dolgo pristnega čezmejnega sodelovanja med Slovenci, bodisi na kulturnem ali gospodarskem področju. Zato ni mogoče sodelovanje med pristanišči v Kopru in Trstu in zato zavračajo gradnjo železnice med obema mestoma, pa četudi bi denar prispevala EU. Razhajanje med Goričani in ostalimi Primorci ni v tem, da imamo eni ali drugi premalo primorskosti v srcih, ampak v tem da smo se Goričani odločili, da padec meje sprejmemo skupaj s Slovenci na Goriškem in Tržaškem kot priložnost in ne nevarnost kot jo razumejo ostali Primorci.

**Za Goriški forum
Boris Nemec**

Tudi v Avstriji lažje zaposlovanje delavcev iz Slovenije

Kljub odpravljanju notranjih meja v državah članicah EU v nekaterih med njimi še ni zagotovljeno sproščeno in svobodno zaposlovanje delavcev. Takšno zaposlovanje je doslej najbolj ovirala Avstrija. Vendar pa bo ta država v letu 2008 delno sprostila trg dela. Odpravila bo kvote za približno 50 poklicev v obrtnih in podjetniških dejavnostih in omogočila tudi zaposlovanje nekaterih strokovnjakov z visokošolsko izobrazbo. Za delavce iz Slovenije so svoje trge dela doslej v celoti odprle oz. sprostile Finska, Grčija, Italija, Irsko, Nizozemska, Portugalska, Španija, Švedska, Velika Britanija in Luksemburg.

Nova Gorica / Pomembna obletnica

Slovenska ljudska stranka na Goriškem

V Obrtnem domu v Novi Gorici je v petek, 7. 12. 2007 zvečer, potekala proslava, s katero se je Slovenska ljudska stranka (Mestni odbor SLS Nova Gorica) spomnila na to, da je bila pred sto leti ustanovljena Slovenska ljudska stranka (SLS) za nekdanjo deželo Goriško - Gradiščansko. Zbrane je najprej pozdravil predsednik Mestnega odbora SLS Nova Gorica g. Rajko Harej. Sledila je predstavitev ustanovitve in delovanja Slovenske ljudske stranke za nekdanjo deželo Goriško - Gradiščansko, ki jo je podal zgodovinar g. Peter Stres. Do ustanovitve samostojne Slovenske ljudske stranke za deželo Goriško - Gradiščansko je prišlo 25. novembra 1907 na shodu okrog 600 zapornikov političnega društva Sloga v Gorici. Pobudo za ustanovitev SLS in ime je predlagal krščanski sociallec dr. Anton Breclj. Že v začetku zborovanja ob ustanovitvi stranke je bila z navdušenjem sprejeta misel deželnega poslanca, duhovnika Blaža Grče iz Šempasa, ki je dejal: »Današnji zbor je prvi korak k Združenim Slovincem«. Prvi je z govorom nastopil deželni in državni posla-

nec dr. Anton Gregorčič in predstavil splošno politično stanje v Avstriji. Sledila je razprava o političnih zahtevah zborovanja. Te so bile: ustanovitev slovenske Univerze v Ljubljani ter ustanovitev gimnazije in realke v Gorici v začetku šolskega leta 1908/09 in v njej slovenske paralele. Postavili so tudi zahtevo po premestitvi slovenskega moškega učiteljskega iz Kopa v Gorico. Prav tako so zahtevali, da se na Goriškem postavi ljudske šole za vse slovenske otroke. O teh zahtevah je govoril dr. Josip Fon in udeleženci shoda so jih sprejeli kot šolski program goriških Slovencev. Razen ustanovitve Univerze so bile vse zahteve v nekaj letih tudi uresničene. Na ustanovitvenem shodu SLS za deželo Goriško - Gradiščansko je o organiziranju in strukturi nove stranke govoril dr. Anton Breclj. Za temelj delovanja stranke so skupaj postavili vrednote krščanstva in demokracije. Izvolili so dr. Antona Gregorčiča za voditelja SLS na Goriškem. Ob ustanovitvi stranke je bil izrečen poseben predlog, naj se vse slovenske deželne stranke ljudske usmeritve povežejo v vseslovensko ljudsko stranko. To se je čez

nekaj let tudi zgodilo. Pri ustanovitvi SLS za Goriško in v nadaljnjih letih so zelo pazili, da sta bili v vodstvu stranke primerno zastopani obe katoliški struji na Goriškem: krog dr. Gregorčiča in krščanski socialci, ki jih je vodil dr. Anton Breclj. Če se seštejemo delo obeh skupin v SLS za Goriško pred 1. svetovno vojno, dobimo delovanje, ki je doseglo izredne uspehe. Čeprav so imeli goriški Slovinci v Goriškem deželni zbor samo polovico poslancev, so dosegli izreden politični, kulturni, izobraževalni in gospodarski razvoj. Veliko zaslugu pri tem je imela SLS za Goriško. V primeru, da ne bi prišlo do 1. svetovne vojne in italijanske zasedbe Goriške, bi pozneje v okviru SLS za Goriško verjetno prevladala krščanska socialna struja. Italijanska zasedba in pozneje fašistično nasilje je povzročilo, da so se vse slovenske politične sile po 1. svetovni vojni močno povezale. SLS je tedaj v Gorici ustanovila časopis Goriško stražo. Dobra politična, kulturna in gospodarska organiziranost katoliškega tabora v SLS pred 1. svetovno vojno na Goriškem je po italijanski zasedbi ob fašističnem raznarodovanju po 1. svetovni vojni pripomogla, da so Slovenci na Goriškem vzdržali vse politične pritiske in kot narod niso izgubili svojega dostojanstva.

V drugem delu proslave je spregovoril predsednik Slovenske ljudske stranke g. Bojan Šrot. To je bil na Goriškem njegov prvi nastop v vlogi predsednika Slovenske ljudske stranke, saj je bil za predsednika stranke izvoljen nedavno na kongresu SLS, ki je potekal 17. novembra v Ljubljani. V nagovoru je poudaril, da ima SLS dolgo in častitljivo tradicijo, iz katere more in mora črpati moč za prihodnost. SLS si je za cilj zadala, da bi v prihodnje postala najmočnejša politična stranka v Sloveniji, za kar se bo potrebno truditi na vseh nivojih, tudi v mestnih in občinskih odborih SLS. Slovenska ljudska stranka želi biti stranka dialoga in ne razdora. Poudaril je, da mora SLS tudi danes biti zaščitnica vrednot in narodne zavesti. Kulturni program sta dopolnila oktet Vrtnica iz Nove Gorice in g. Gianni Rijavec.

Urša Oven

Schengen

Za nadzor meje bo skrbelo 3092 policistov

Slovenija bo za varovanje nadzor in upravljanje schengenske meje namenila 3092 policistov. Na policijskih postajah jih bo delalo 2738, od tega 2546 na zunanji meji s Hrvaško in 192 na notranjih mejah; na policijskih upravah bo delovalo 174 policistov, na generalni policijski upravi pa 115. Poleg tega bo na področju Schengena delalo še 65 policistov, in sicer 53 v centru za tuje in 12 v letalski policijski enoti, pojasnjujejo na notranjem ministrstvu. Kot zagotavljajo na MNZ, se policijski ukrepi za zagotavljanje varnosti v notranjosti države po vstopu v schengensko območje ne bodo v ničemer spremenili. Je pa učinkovito varovanje državne meje in izvajanje kakovostne mejne kontrole zelo pomembno za varnostne razmere v notranjosti, ne le v Sloveniji, temveč tudi v celotni Evropski uniji oz. v schengenskem prostoru. Tudi številčno dopolnjevanje mejnih policijskih enot in njihovo opremljanje se zato ne izvaja na račun kapacitet za zagotavljanje varnosti v notranjosti države, pojasnjujejo na MNZ. Naloge varovanja schengenske zunanje meje s Hrvaško bodo tako prevzeli policisti, ki sedaj delujejo na mejah z Avstrijo, Italijo in Madžarsko, kjer pa bodo ob odpravi kontrol na notranjih mejah ostali brez dela. Tako bodo ti mejni policisti prerazporejeni na mejo s Hrvaško in v t.i. policijske postaje za izravnalne ukrepe.

Kot pojasnjujejo na MNZ, bodo te organizacijske spremembe na policijskih postajah zaključili do konca leta. To je konec koncev pojevano tudi z dejanskim vstopom Slovenije v Schengen, to je 21. decembrom, saj bo do takrat potrebno še opravljati mejno kontrolo na mejah z Avstrijo, Italijo in Madžarsko, šele nato pa bodo policiste s teh postaj lahko premestili na njihova nova delovna mesta, je pojasnil vodja sektorja mejne policije v upravi uniformirane policije Danijel Lorbek. V skladu s tem bo na notranjih mejah ukinjenih osem postaj

mejne policije in še dvanajst skupin za mejno kontrolo na policijskih postajah ob notranji meji. Pet postaj v policijskih upravah Koper, Nova Gorica, Kranj, Maribor in Murska Sobota bo prevzelo naloge policijskih postaj za izravnalne

ne ukrepe, tem pa se bo pridružila še policijska postaja za izravnalne ukrepe v Ljubljani, ki bo skupaj s specializirano enoto za nadzor državne meje lahko izvajala nadzor na območju celotne Slovenije.

V postajah za izravnalne ukrepe bo po podatkih MNZ skupno 198 policistov, 54 pa v specializirani enoti za nadzor državne meje. Iz notranjih meja bo v te enote razporejenih 161 policistov, na južno mejo pa naj bi bilo premeščenih okoli 340. Natančne številke naj bi bile sicer znane sredi decembra, saj so sedaj po besedah Lorbeka še v fazi sklepanja oz. dopolnjevanja pogodb o zaposlitvi s policisti. Nekaj jih morda na spremembe ne bo pristalo, nekaj policistov, ki že izpolnjujejo pogoje za upokoje, pa bi se lahko do konca leta tudi upokojilo.

Slovenski policisti so se sicer za varovanje zunanje schengenske meje dodatno usposabljali že od leta 1997, usposabljanja pa še vedno potekajo in bodo po zagotovilih pristojnih morala potekati tudi v prihodnje. Usposabljanja so potekala v okviru šestih twinning projektov z Avstrijo, Nemčijo, Italijo in Španijo.

Po enotnem programu so policisti inštruktorji nato ta znanja o schengenskem pravnem redu, schengenskem informacijskem sistemu idr. prenesli na regionalno in lokalno raven. Policisti so morali tudi na tečaj angleškega jezika. Kot je za STA dejal Lorbek, je delo policista na mejnem prehodu zdaj precej bolj zahtevno, kot pa je bilo morda še pred nekaj leti.

Mihael Šuštaršič za STA

BOŽIČNO VOŠČILO NAŠEMU ŠPORTU

Slovenskemu športu v Italiji, vsem tekmovalcem, trenerjem in športnim delavcem voščimo lepe božične praznike in veliko uspehov v novem letu. Pa še, pikro, toda dobrohotno, deset želja za prihajajoče leto 2008...

- 1) da bi se v društvi članicah, ki vabijo k svojim pobudam vodstvo ZSSDI, vendarle naučili, da športna krovna organizacija nosi ime Združenje (in ne Zveza...) slovenskih športnih društev v Italiji. Vsaj ko se izražajo v pisni obliki...
- 2) da bi se italijansko oziroma neslovensko govoreči športniki naših ekipah sprejeli kot normalni soigralci in ne kot neki Marsovc. "Etnično čiste" postave menda niso nujno razlog za ponos, sploh pa dejstvo, da se našemu okolju v 21. stoletju približa kak tujec, mogoče ni ravno sramotno...
- 3) da bi se pri osrednjem tržaškem dnevniku končno zavedali, da niso vse slovenske ekipe "i carsolini". Odbojkarice in košarkarji Bora ter nogometaši Brega npr. niso Kraševci...
- 4) da bi nogometaši začeli vzgajati svoje trenerje, kot se to dela v glavnini naših košarkarskih in odbojgarskih klubih...
- 5) da bi na Olimpijskih igrah poleti v Pekingu nastopil kak naš športnik ali športnica...
- 6) da bi se neka debata, forum, soočenje oziroma izmenjava mnenj o našem športu ob določenih vprašanih razvila tudi preko odprtih tribun v časopisju...
- 7) da bi bila konstruktivna kritika v našem športu dovoljena in da bi jo prizadeti poskusili sprejeti pozitivno...
- 8) da bi naši športniki v pogovorih pred kamero samo še potrdili ogromen napredek, ki smo ga v splošnem zabeležili v zadnjih letih...
- 9) da bi mediji iz Slovenije kdaj pa kdaj napisali kako vrstico o našem "zamejskem" športu...
- 10) da bi bilo zmag v letu 2008 več kot porazov... Srečno!

HC

Dolgoletna raziskava nizozemskega sociologa V kateri državi živijo najsrečnejši ljudje?

Nizozemski sociolog Ruut Veenhoven se že vrsto let ukvarja z vprašanjem, kje so ljudje v povprečju najbolj srečni. S tem vprašanjem se je začel ukvarjati še kot študent daljnega leta 1968. V vseh teh letih je sestavil *World Database of Happiness*; to je podatkovna baza o sreči narodov. Že trideset let namreč zbirajo in obdelujejo posebne podatke, ki prikazujejo povprečno srečo nekega naroda. Danes so najsrečnejši prebivalci Danske, najmanj srečni pa prebivalci Zimbabveja. Veenhoven je raziskoval, katera dejstva najbolj ugodno vplivajo na srečo ljudi. Analiziral je kar precej različnih dogodkov v življenju posameznika in ugotavljal, kateri dejavniki so najbolj odločujoči, npr.: življenjski standard. Človek bi pričakoval, da smo prebivalci krajev, v katerih je večja blaginja, tudi bolj srečni. Ruut Veenhoven pa je dokazal, da je višji življenjski standard samo marginalnega pomena. Z lestvice, ki je objavljena v *World Database of Happiness*, ugotovimo, da je na drugem mestu Kolumbija, kjer v povprečju prebivalci ne uživajo posebno visokega življenjskega standarda, na osmem me-

stu lestvice je Mehika. Svetovna ekonomska velesila, Združene države Amerike, pa je šele na 18. mestu. Za primer postavlja Italijo, v kateri se je povprečni življenjski standard v zadnjih tridesetih letih močno znižal, na svetovni le-

Ruut Veenhoven

stvi sreče pa se je v zadnjih letih Italija povzpela na 26. mesto. Dalje je analiziral, kako na srečo ljudi vpliva podnebje. Vsi namreč pravijo, da na človekovo dobro počutje zelo blagodejno vplivajo sončni žarki in svetloba. Po tej trditvi naj bi bili Skandinavci izredno depresivni ljudje. Po lestvici v njegovi knjigi pa so vse skandinavske države na vrhu lestvice in to kljub precej ostrim vremen-

skim razmeram. Na srečo ljudi ne vpliva niti življenjsko okolje. Po trditvah nizozemskega sociologa namreč ljudje, ki živijo na deželi v stiku z naravo in z manj stresa, niso bolj srečni od onih, ki živijo v velemestih. Ravno tako je dokazal, da na srečo ljudi ne vpliva spol, saj so v modernih družbah ženske v povprečju ravno tako srečne kot moški.

Potem je analiziral, kako na srečo vplivajo drugi bolj zasebni dogodki, kot so npr. otroci ali življenjski sopotnik. Predvsem družine, ki ne morejo imeti otrok, so prepričane, da so osebe, ki imajo enega ali več otrok, bolj srečne. Ruut Veenhoven pa je dokazal, da so otroci večkrat vir globokih razočaranj za starše in da večkrat niso ravno vir posebne sreče. Ravno tako so samski prepričani, da so poročeni veliko bolj srečni. Ponovno je nizozemski sociolog dokazal, da tudi prijetna partnerska zveza ne prinaša globoke sreče. Po vsem tem bi človek sklepal, da so najbolj srečni samski brez otrok.

Pa bi se spet zmotili, saj je nizozemski znanstvenik dokazal, da so samske osebe precej osamljene in da niti ta kategorija ljudi ni srečna. Kaj torej prinaša družbeno srečo? Veenhoven je ugotovil, da živijo najbolj srečni ljudje v državah, kjer je izrazita svoboda izbire. Samo oseba, ki lahko svobodno izbira, je lahko srečna.

Mara Petaros

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To število smo poslali v tisk v torek, 18. decembra, ob 14. uri.

Niža srednja šola Ivan Trinko končno v svojih prostorih

Praznično ob uradni predaji sedeža

Po dolgoletnem mučnem romanju iz enega predela Gorice v drugega in po bolj ali manj dolgem domovanju v različnih, tudi tesnih in neudobnih šolskih stavbah, posejanih po mestu, je nižja srednja šola, poimenovana l. 1974 po velikem sinu beneške zemlje Ivanu Trinku, vendarle dobila svoj dokončni sedež v ul. Grabizio, kamor se je priselila l. 2005. Moderna stavba sicer nima zgodovinskega pečata, kot so ga imele ostale, vendar je kar prostorna in nudi vse potrebno za tekoč potek pouka in za izvajanje obšolskih dejavnosti. Svojo odročnost uravnoveša z mirnim okoljem, kar ni postranskega pomena za zbranost pri učenju. Žal nima telovadnice, zato učenci zahajajo v bližnjo, ki je v parku Basaglia.

V jeseni 2006 je Brancatijeva uprava uradno dodelila to poslopje slovenski šoli, letošnjo pomlad so na pročelje namestili uradni dvojezični napis, pred kratkim pa je svoje mesto pri vходу dobil tudi doprnski kip Ivana Trinka, delo ljubljanskega kiparja Boža Pengova, ki je vestno spremljal dosedanje popotovanje šole. Načrt podstavka je izdelal profesor Arturo Bresciani,

udejanjila pa ga je občina. V soboto, 15. decembra, v dopoldanskih urah, so z lepo slovesnostjo, na katero so se že nekaj časa pripravljali učno in neučno osebje ter seveda dijaki, obeležili uradno predajo sedeža. Mrzel veter, ki je naznanjal prihod zime, je

Mateje in Davida preli v kratkometražni film Skozi čas, na kate-rega je prof. Aleksander Kodrič, ob glasbi in govornih besedi prof. Lučane Budal, vtisnil utrinke iz zgodovine nižje srednje šole in prebliske iz učnih ur, pa tudi raznolikih obšolskih dejavnosti, ki

Foto Bumbaca

prestregel veličastno melodiozne note Ode radosti, ki jo je pod vodstvom profesorja Stefana Joba uglaseno zapel šolski zbor. Slovesna prireditev se je nato nadaljevala v prostorni »veliki učilnici« z instrumentalnim intermezzom, ki se je po dvojezični napovedi

so dijakom prinesle kup zadoščenja in lepa priznanja. Ravnateljica šole Elisabetta Kovic je v svojem kratkem nagovoru poudarila velik pomen in nalogo, ki jo ima manjšinsko šolstvo v tako pisane mozaiknem okolju, kot ga beležimo pri nas. Šola Trinko je

Foto Bumbaca

skozi čas rasla in bila v središču dogajanja za slovensko skupnost, zato je prav, da je dobila tudi dokončno zunanjo podobo in ustrezne prostore, v katerih bo nemoteno nadaljevala svoje plemenito poslanstvo pri vzgoji in izobraževanju mladega rodu. Pri tem bo posredovala tudi vrednote, brez katerih ni omikanega srca, in utrjevala sposobnost razsojanja mladih, v njih krepila odgovornost in jih tako obvarovala pred

kakršnokoli manipulacijo okolja. Zahvalila se je prejšnji in sedanjim občinski upravi, ker je izpolnila obljube, pa tudi slovenski goriški politični in gospodarski stvarnosti, ki je podpirala in zagovarjala potrebe šole, in sploh vsem do-brotnikom. Ob koncu je še nagla-

sila, "da šola kot 'hiša, ki hrani zakladnico znanja' odpira svoja vrata vsem. Vanjo vsi vstopajmo ponosni in vedoželjni"! Tudi goriški župan Ettore Romoli je podčrtal pomen vzgoje in posvaril pred globalizacijo, ki vse izenačuje. Pri čestitkah pa je pošteno povedal, da je za dokončni sedež šole zaslužna prejšnja občinska uprava. G. nadškof Dino De Antoni je z zgodnico o upornem vijaku posvaril dijake, naj bodo kot trdni vijaki vsak na svojem mestu, vsak je namreč pomemben delček skupnosti. Skupna molitev in nadškofov blagoslov sta se razvila po prostoru in prosila Božje pomoči za nadaljnje delo. Pred koncem je pred mikrofonom stopila še prof. Andreja Duhovnik, ki je v imenu zavoda Republike Slovenije za šolstvo in Ministrstva za šolstvo izrekla čestitke

ter z darom, grafiko solkanskega umetnika Vladimirja Makuca, ponašajočo ptico, zaželela šoli novega poleta v svetlo prihodnost. Prireditve, prežeta s pristnimi čustvi in svežino mladih glasov, se je sklenila s pesmijo in s svetim prilo-ročilom Ivana Trinka: Človek, ki zameta svojo narodnost in svoj jezik nima lastne osebnosti, nima značaja ne časti ter dela krivico naravi. Sveta dolžnost je skrbeti, da si ohranimo svojo narodnost in svoj jezik.

Med številno publiko staršev, nekdanjih šol-

nikov in sploh prijateljev šole so bili vidni predstavniki iz političnega (Mara Černic, Damijan Terpin, Marko Marinčič, Silvester Primožič, Marilka Koršič...) kulturnega (Janez Povše, Igor Komel, Nataša Paulin...), družbenega (Ivo Cotič...) in športnega življenja (Edi Kufersin...).

Udeleženci svečanosti so prejeli brošuro, naslovljeno Za našo prihodnost, v kateri so prispevki ravnateljice Kovic in nekdanjih profesorjev Alda Rupla in Emila Devetaka, ki je bil več let tudi pod-ravnatelj šole. V publikaciji, ki jo je izdala šola, podprla pa Sindikat slovenske šole tajništvo Gorica in tiskarna Grafica Goriziana Gorica, so zabeleženi vsi ravnatelji od januarja 1946 dalje in se-litve šole, na kateri se je v 60 letih šolalo 6000 dijakov!

Iva Koršič

Na novogoriškem in goriškem županstvu

Jaslice iz čezmejne delavnice

Že drugo leto se pletejo radoživji prijateljski in ustvarjalni stiki med osnovnimi šolami O. Župančič iz Gorice, F. Erjavec iz Štandreža in Milojke Štrukelj iz Nove Gorice. Te vezi so sedaj toliko bolj pomembne in občutene. Šolarji iz Gorice so letos zvalili vrstnike iz Nove Gorice na natečaj Jaslice v šolah Furlanije Julijske krajine, ki ga je tretje leto razpisala zveza združenj Pro Loco iz FJK v sodelovanju s furlanskim filološkim društvom in pod pokroviteljstvom FJK s prispevkom Čedajske banke. Na njem so se sami vsakič prav dobro uvrstili in odnesli lepa priznanja in spodbujajoče nagrade. Skupne jaslice so se začele iz brezoblične gmote ilovice izoblikovati že v drugi polovici oktobra, ko so se četrtolci in petošolci prvič srečali z mag. Silvo Karim, profesorico likovne

atrij novogoriške in goriške občine, zato so doživele dve odprtji. Postavitve jaslic so najprej praznično zabeležili v Novi Gorici, v torek, 11. decembra. 80 učencev je ob spremljavi učiteljice Barbare Persič in Marije Jarc s pesmimi in recitacijami spregovorilo o prijateljstvu, ki ne pozna nikakršnih pregrad, saj se nesebično preliva iz srca v srce. O tej plemeniti vrednoti sta spregovorili še ravnateljici iz FJK, Tatjana Krepše (OŠ M. Štrukelj), ki je zaželela, da bi ostali še naprej prijatelji in sopotniki, še posebno sedaj, ko meje ne bo več med nami, in Miroslava Braini (ravnateljstvo Gorica), ki je naglasila, kako pomembno in odgovorno delo imajo šolniki pri spodbujanju prijateljskih čustev v otrocih. Malim umetnikom je čestitala tudi goriška občinska odbornica za šolstvo Silvana Romano.

Braini, učitelj in slovenskih političnih predstavnikov je skušal popraviti nestrpno gesto, a na lepo otroško dejanje prijateljstva je kanila velika grenka kaplja pelina, ki se je ne da kar tako odstraniti. Zdi se, da kljub neštetim besedam o padanju meje, o strpnosti in še o čem, bo moralo steči še veliko vode po naši Soči, preden se bodo, če se sploh bodo, razblinili predsodki do nas Slovencev. Zaradi zgražanja vrednega županovega izpada nestrpnosti je nad drugim delom odprtja jaslic iz čezmejne delavnice v predverju goriškega županstva, v ponedeljek, 17. decembra, lebdela temna senca. Otroci vseh treh šol so sicer lepo zapeli pesmi, tudi Sveto noč v trejezični inačici (slov., ital., furlan.), ter izpovedali svetle misli o prijateljstvu, tudi s stihmi Toneta Pavčka. Odbornica Romano se je zahvalila vsem oblikovalcem čezmejne vobse in dejala, da bi se v prihodnje lahko sodelovanje razširilo tudi na koprsko ali celo avstrijske šole...Ravnateljica Braini je izrekla zahvalo vsem sodelavnikom, tudi Odboru staršev, v imenu katerega je hvaležne besede in voščila izrekla predsednica Marjeta Kranner. Ravnateljica OŠ M. Štrukelj, Krepše, je ponovila želje, izrečene na odprtju v Novi Gorici, in poudarila, naj spoštovanje do drugega in pravo prijateljstvo popeljeta otroke do sreče, saj oni niso še obremenjeni s tistimi zapori, ki jih, žal, še zmeraj imajo odrasli.

Učitelj Silvan Bevčar in župan Ettore Romoli (foto DP)

pedagogike, ki je spremljala njihovo delo. Goriškim učencem je tehniko žgane gline sicer že pomagal odkriti učitelj in likovnik Silvan Bevčar. Čezmejno delavnico je podprl Odbor staršev OŠ ravnateljstva Gorica, ul. Brolo, z denarnim prispevkom Urada Vlade R. Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, kot je zapisano tudi v zgibanki, ki prinaša fotografije teh ustvarjalnih delovnih izsekov. Raznolike figurice jaslic v bleščečih pastelnih barvah so dobile dva vidna razstavna prostora:

Novogoriški župan Mirko Brulc se je pridružil ob koncu, ker je bil zadržan drugje, in si pozorno ogledal jaslice. Poleg njih stoji tudi leseno drevesce, ki ga Zlahtnijo drobne misli v več jezikih o čudovitem zakladu, prijateljstvu. In prav ob te srčne okraske, ki so v Gorici na dveh lesenih drevesčkah, se je obregnil goriški župan Ettore Romoli, v soboto, 15. decembra, ker je menil, da so slovenski stavki previdni in da jih je preveč, zato jih je dal odstraniti. Po protestih ravnateljice

sli. Učenci so povabili na ogled jaslic v Novi Gorici, ki bodo razstavljene samo do Božiča, medtem ko bodo v Gorici do konca praznikov. Čisto ob koncu je kratko slavje posnela televizijska postaja iz Celovca. Odbornika Romanova in Ceretta sta otrokom razdelila vrečico čokoladnih sladkarij. Morda bodo le-te pregnale iz ust trpek priokus...

JK

V Štandrežu

Praznik miru in prijateljstva

Štandreška cerkev je bila na letošnjo tretjo adventno nedeljo pretesna, da bi sprejela vse, ki so se udeležili že tradicionalnega praznika miru in prijateljstva. Pobudnik in organizator te predbožične prire-

ditve je rajonski svet ob sodelovanju vrtca, osnovne šole, župnije in društva. Večji del programa so prispevali učenci štandreške osnovne šole Fran Erjavec, ki so s petjem in z recitacijami zaželeli vsem velikemu miru in blagoslova ob bližnjih božičnih praznikih. Šolski pevski zbor je pripravila in vodila Martina Hlede. Najprej so se pred oltar štandreške cerkve postavili otroci štandreškega vrtca in se lepo predstavili s prijetnim sporedom božičnih motivov. Tudi šolski otroci iz Vrtojbe so sodelovali na prireditvi. Štandreški mešani pevski zbor je pod vodstvom Tiziane Zavadlav ubrabo zaključil spored z božičnimi melodijami. Zbrana tišina je zavladala v cerkvi, ko je zbor zapel priljubljeno in skoraj obvezno Sveto noč, ki je vse prisotne navdala s skrivnostjo in pričakovanjem blažene noči. Predsednik rajonskega sveta Marjan Breščak je uvodo-

ma zaželel vsem domačinom in drugim blagoslovljene božične praznike in sreče polno novo leto. Na trgu pred cerkvijo so bile na razpolago lepe voščilnice, ki so jih izdelali otroci iz Štandreža in Vrtojbe. Štandreške žene in dekleta so pripravile božične motive v obliki ikeban in pri-

padcu schengenske meje, bodo na mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba odkrili spominsko obeležje tega pomembnega dogodka. Spomenik so izdelali mladi umetniki iz Spilimberga in Ljubljane v kiparski koloniji v Štandrežu. Ob izteku leta bo rajonski svet organiziral dobrodelno baklado, ki bo v nedeljo, 30. decembra. Baklada bo letos imela posebno vsebino, saj se bodo udeleženci, ki bodo pot začeli v Štandrežu in Vrtojbi, srečali na

Foto DP

ložnostnih izdelkov. Skviti pa so ponujali praznično pecivo. Izkupček so namenili v dobrodelne namene. V četrtek, 20. decembra, ob

nekdanjem mejnem prehodu Štandrež - Vrtojba. Pohodnike iz Štandreža bo spremljal goriški nadškof, tiste iz Vrtojbe pa koprski.

Sprejem v goriški vladni palači

V petek, 14. decembra, je goriški prefekt dr. Roberto De Lorenzo z gospo priredil sprejem za izmenjavo voščil ob bližnjih božičnih in novoletnih praznikih. Sprejema se je udeležilo lepo število predstavnikov javnega življenja, zlasti izvoljenih predstavnikov, kulturnikov in drugih gostov. Med njimi so bili goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, župan Ettore Romoli, generalni konzul Republike Slovenije Jože Šušmelj in nekdanji slovenski ambasador v Vatikanu Karel Bonutti.

V začetku je bil na sporedu kratek koncert, ki ga je izvedla godalna skupina učencev violinske šole Grandi, ki je podala vrsto klasičnih in božičnih skladb. Vladni predstavnik je nato spregovoril in se najprej spomnil umrlih na delu v Turinu. Prefekt je nato skupaj z voščili nanizal nekaj misli o stvarnosti goriškega območja.

Nato je še nastopila vokalna skupina Akord in zapela v spomin na dr. Mirka Špacapana. Izvedla je božično skladbo Mirka Špacapana in še italijansko pesem skladatelja De Marzia.

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA
www.zkb.it

**ZADRUŽNA BANKA
DOBERDOB in SOVODNJE**
www.bccdos.it

Vam želita
srečen Božič in uspešno novo leto
2008

že 100 let

*ustvarjata zaupanje, olajšujeta stike, nudita
osnovne in inovacijske storitve, omogočata
blaginjo številnim občanom, podpirata
načrte civilne družbe, v kateri poslujeta.*

v različnosti je naša moč